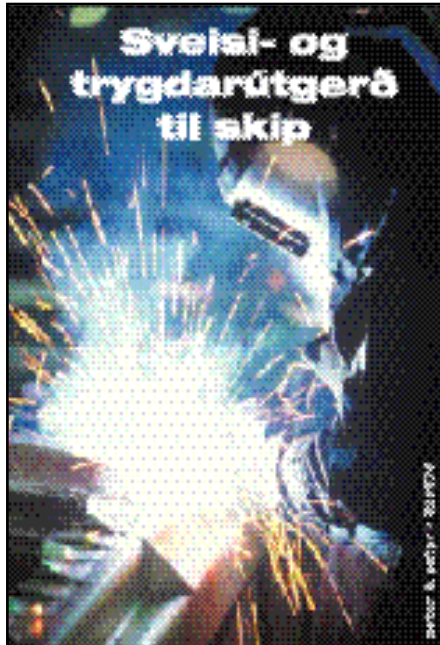

Atlantic Navigator: Hvør stertur
verður gagnnýttur

Sveisl- og trygðarútgærð til skip

PR Sveiðingahandlin
Myknesgata 3
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311808 – fax 311809
E-mail: sveiðing@post.foivam.fo

Keliskipanir til skip, idnað & handlar
Hlispumpur - Prosjektir - Montering

SUNWELL

deepchill™
fish

Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð ílaga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.lm.fo

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstapularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tomas Andreasen · Varðagata 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Síða 9

Søgan hjá etiopiskum fiskimanni:

Skúlagongdin var at ganga fram við líkum

Skattakærunevndin:

Grundar avgerð á fupp og bluff
Metodurnar, sum verða brúktar ímóti fiskimonnum.

Síða 6

Sonur Óskar á vitjan

Síða 2

Sjómannadagurin:

Vitjan av enskum trolaraskipara

Forvitnisligur partur av
okkara fiskimannasøgu.

Síða 18

Røða hildin av borgarstjóranum fyri M/T Fagrabergi við bryggjuna í Fuglafirði tann 16. juni 2006 kl. 19.35.

Góðan dag øll somul Tað er mær ein stór frøi at kunna vera við til og uppliva eina slíka løtu sum hesa, at taka ímóti einum sera framkomnum og prýðiligum fiskifari, ið kemur til heimahavn sína.

Eg skal vegna Fuglafjarðar býráð og býin allan ynskja reiðarínum Framherja v/Annfinn Olsen, reiðara, hjartaliga til lukku við stásiliga farinum.

Eisini vil eg ynskja skipara og manning til lukku og bjóða tykkum at vera vælkomín á Fuglafjørð við "Fagrabergi".

Hjúnini á Bjarnarvegi 15 hava enn einaferð víst dirvi og áræði til at taka stór tøk. Og stórt er átak ið, kanska tað størsta í føroyskari fiskiskipasøgu.

Tað er nærliggjandi í hesum høpi at nýta lýsingarorð um undangongufólk, slóðarar, koyrarar og annað mangt.

Tá "Høgaberg" hjá sama reiðaríi kom til Fuglafjarðar tann 1. februar 2003, tað vil siga fyri reiðiliga trimum árum síðan, nevndi eg, at tað var ikki hvønn dags hending, at skip leggjast aftrat og koma til býin. Vit eru glað um, at tað ikki varð so leingi ímillum hesaferð.

Nú er tað so, at Anfinn og Elisabeth eru ikki heilt einsamøll um felagið. Íslendingar, umboðað av Samherja á Akureyri, eiga 1/3 av Framherja í Fuglafirði. Tí vil eg eisini nýta høvi at takka teimum so hjartaliga fyri, at teir vilja brúka váðafúsan pening til at styrkja um tað føroyska vinnulívið.

Nú vit eru við tökkirnar, kann eg ikki bara mær at senda eina hjartans tøk til Eiler Jacobsen, fyrrverandi reiðara og skipara, øllum skiparunum og manningunum hjá Eileri

og Sámali Jacobsen.

Tað eru nú 40 ár í hesum mánaðanum síðan, at Havsbrún byrjaði at taka ímóti fiski. "Ísberg" hjá Eileri var eitt tað fyrsta skipið, ið landaði til Havsbrún.

Eg veit ikki, hvussu nógv øll hesi skip hjá Eileri hava landað í Fuglafirði hesi 40 árin, men fiskarúgvan er stór, kanska fleiri 100.000 tons til eitt virði upp á milliardir. Hvussu stóran týðning hetta hevur havt fyri føroyska samfelagið og fyri okkum, sum búleikast her á hesum staði, er ómetaligur.

Tí fall tað mær fyri bróstið, nú eg las í bløðunum, at ein stovnsleiðari í Havn og nú honum á baki fleiri politikkarar, taka sær tykni av, at hesir sjógarpar og fiskiklógvir, nú teir riggaðu av, finguna nakað av peningi til avlops. Løgið – vil eg meina. Nei, vit skulu fegnast

um og vera takksom fyri, at tað hava verið og eru nøkur okkara millum, ið tora at váða og fáa upplag at gera íløgur í eina ótrygga vinnu, sum fiskivinnan altíð hevur verið og er.

Eg havi heilt stutt kagað í Fuglafjarðar skipasøgu frá tí at Gamli Sámali Petur keypti fyrsta skipið til Fuglafjarðar. Hetta var í 1892, og skipið (skonnart-in) nevndist "Florence".

Hetta tíðarskeiðið upp á 114 ár hava umleið 70 fiskiskip verið heima-hoyrandi í Fuglafirði. Av hesum 70 eru 60 teirra farin fallit, okkurt av teimum meira enn eina ferð. So, sum eg nevndi áðrenn, so er hetta ein ótrygg vinna í orðsins rætta týðningi. Men sum Pompejus segði: "Navigare necesse est, vivere non neccesses". At sigla er neyðugt, at liva er ikki neyðugt.

Hans Andreas Djurhuus yrkir við sama tanka í sanginum: "Teir sigla so væl sín fríða knørr". Tvey tey seinastu ørindini ljóða soleiðis:

22.
*Teir sigla so væl um hæv og fjørð,
Teir byggja mangan ein fríðan knørr,
Og merkini bleiktra, og segl standa full.*
23.
*Teir ungu garparnir vinna sær gull,
og vita til fulnar,
um teir falla frá,
so eru tað aðrir,
ið herja á.
Av vestri blæsur byrður yvir báru.*

Til seinast vil eg ynskja alt tað besta fyri reiðarí, skip og manning, og mátti Guð, sum øllum ræður og hevur skapt Himmal,

jørð og havið og alt tað, sum í teimum er, givið tykkum ríkiligt av sínum gávum og signað tað verk, ið her skal verða útint, honum til æru og landi og fólk at gagni.

Tí frá Honum, við Honum og til Hansara er jú alt. Jesus fylgi tykkum.

Heilsan
Sigurð S. Simonsen
borgarstjóri

Viðvíkjandi uppskoti til nýggja arbeiðsskaðatryggingarlóg

Í seinasta blaði høvdu vit eina frásøgn frá fundi í Leirvík millum fiskimanna-, arbeiðara- og handverkarafeløg um nýggja arbeiðsskaðalógina. Umframt tey mál, sum vórðu nevnd í hesi grein, hava feløgini sent politisku skipanini bræv, har fylgjandi mál eru tikin upp:

Málsviðgerðartíðin Vit skulu gera vart við, at fleiri av limum okkara, sum hava fingið skaða, hava í árávis hava gingið uttan at nøkur avgerð er tikin um avlamisstig teirra. Teir hava í hesum tíðarskeiði bert havt vanliga dagpeningin og almannastovuna at líta á.

Hetta er als ikki nøktandi, og vit vilja mæla til, at nýggja lógin kemur at tryggja eina munandi skjótari málsviðgerð, soleiðis at partarnir, sum skulu viðgera skaðamálini, ikki hava móguleika at kasta málið frá einum parti til annan og sostatt í nøkrum førum skjóta frá sær ábyrgdina fyri rættliga longu málsviðgerartíðini, sum er til rættliga stóran ampa fyri tann, sum verður fyri skaða.

Læknaligi serkunnleikin eigur at lúka vanlig gegniskrøv Sum kunnugt er landslæknin føddur limur í Føroya Vanlukku tryggingarráð.

Vit hava skilt, at sami landslæknin, í hvussu so er til fyri fáum árum síðani, eisini hevur verið læknaligur ráðgevi hjá Tryggingarfelagnum Føroyar.

Vit vilja staðiliga mæla til, at nýggja lógin kemur at tryggja okkum føroyingum, at vanligar gegnisreglur vera galdandi, tá talan er um persónar, sum

skulu viðgera slík skaðamál, soleiðis at ongin ivi kann vera um, at teir persónar, sum skulu taka avgerð ella gera tilmæli í slíkum málum, eru púra óheftir og kunnu taka eina avgerð á reint sakligum grundarlag.

Viðvíkjandi grein 23 í lógaruppskotinum Vit vilja mæla til, at lógargreinin verður broytt soleiðis, at arbeiðsgevarin, innan somu freist sum ásett er í lógaruppskotinum, skal boða **fakfelagnum** hjá tí persóni, sum er skaddur, frá skaðatilburðinum.

Av ringum royndum vita vit, at allir arbeiðsgevarar ikki fráboða skaðar, sum henda arbeiðsfólki um í arbeiði teirra, og í fleiri førum hava vit 1-2 ár, aftaná at skaðin er hendur, fingið fyrispurning frá limum, og um hvussu long viðgerðartíðin eigur at vera í sambandi við slík skaðamál.

Um fakfelagið beinanvegin fekk fráboðan um lim, sum hevur fingið arbeiðsskaða, so kundi fakfelagið sjálvt fylgt við og skundað undir málsviðgerðina, soleiðis at viðgerðartíðin í nógvum førum kundi verið stytta munandi.

Vit vita øll, at persónur, sum fær álvarsligan per-

sónskaða, ikki hevur orku at fylgja við og skunda undir myndugleikarnar, tá skaðamál hansara/hennara skal viðgerast, og tí er tað náttúrligt, at fakfelagið fær fráboðan um skaðatilburðin, soleiðis at hetta fakfelag eisini í tílíkum førum kann veita liminum stuðul og hjálpa til í royndunum at fáa skaðamálið avgreitt skjótast tilber.

Viðvíkjandi grein 28 Vit hava fingið upplýst, at tær upplýsingar, sum Arbeiðseftirlitið og lögreglan hava havt, í ávísum førum ikki eru komnar Vanlukku tryggingarráðnum í hendi, og vit vilja tí mæla til, at ongin ivi er um, at Vanlukku tryggingarráðið, ella tann myndugleiki, sum annars kemur at viðgera skaðamálini, ikki bert **kann** fáa allar tær upplýsingar, sum Arbeiðseftirlitið og lögreglan hava, men eisini at viðkomandi myndugleiki, sum skal viðgera skaðamálini veruliga **krevur** at fáa allar tær upplýsingar, sum Arbeiðseftirlitið/lögreglan hava fingið til vega í sambandi við skaðatilburðin.

Bert við at fáa tilvega allar veruligar upplýsingar í málinum skjótast tilber, er móguleiki fyri at fáa málsviðgerðina avgreidda innan rímliga tíð, og tí eru reglurnar um inn-

heintan av upplýsingum, sum málsviðgerðarmyndugleiki skal brúka, rættliga týðningarmikil partur av lógarásetingunum.

Viðvíkjandi grein 50 stk. 3 Vit halda ikki tað er rætt, at endurgjaldsveitingin skal steðga, tá viðkomandi fyllur 67 ár, tí í nógvum førum vil skaðatilburðurin føra við sær, at persónurin, sum hevur fingið skaðan, eisini á ellisárum hevur tørvað serligum veitingum, t.d. at lætta um í dagligdegnum, og her halda vit, at endurgjaldið fyri mist arbeiðsføri natúrliga eigur at halda áfram eisini eftir 67 ára aldur.

Vit eru vitandi um tær almannaveitingar, sum Almennastovan kann veita, men mest náttúrligt hevði verið at tryggja arbeiðsveitingin eisini rakk út um 67 ára aldur.

Støddin av endurgjaldsupphæddunum Vit hava staðfest, at í staðin fyri endurgjald fyri **av-lami**, sum goldið verður sambært galdandi lóggávu, so leggur nýggja lógaruppskotið til, at goldið verður endurgjald fyri mein og mist **arbeiðsføri** umframt hinar veitingar, sum nevndar eru í lógaruppskotinum.

Vit vilja staðiliga heita á

landsstýrismannin og politisku flokkarnar um at bera so í bandi, at lógaruppskotið kemur at tryggja, at endurgjaldsupphæddirnar ikki verða lægri enn tær endurgjaldsupphæddir, sum goldnar verða í grannalondum okkara, og serliga vilja vit mæla til, at vit fáa vissu fyri, at endurgjaldsupphæddirnar fylgja prís- og lønargongdini í samfelag okkara, soleiðis at tann persónur, sum fær skaða, ikki verður afturútsigldur í mun til aðrar samfelagsbólkar, tá talan er um fíggjarligu viðurskipti hjá viðkomandi.

Vit skulu í hesum sambandi vísa á, at tær upphæddir, sum nevndar eru í lógaruppskotinum, svara áleið til tær upphæddir, sum vóru galdandi í Danmark fyri nøkrum árum síðani, og tí halda vit, at rættast hevði verið, at landsstýrismaðurin dagfórði upphæddirnar, áðrenn lógaruppskotið verður lagt fyri tingið.

Endurgjaldsábyrgdarlógin Vit skulu eisini gera vart við, at vit meta tað vera av alstórum týðningi, at endurgjaldsábyrgdarlógin verður sett í gildi fyri Føroyar. Tað er nærum bert ein "hálv loysn" bert at seta í gildi nýggja lóg um vanlukku trygging, um ikki regl-

urnar um sjálva endurgjaldsábyrgdina samstundis verður sett í gildi við lógin um endurgjaldsábyrgd, soleiðis sum vit kenna tað frá grannalondum okkara.

Endaligar viðmerkingar Samanumtikið skulu vit staðiliga heita á politiska myndugleikan um at bera so í bandi, at nýggja lógin ikki á nøkrum øki verður verri enn nú galdandi Vanlukku tryggingarlóg, men at føroyski borgarin hinvegin fær sama tryggingardekning í sambandi við arbeiðsskaða, sum vit kenna frá grannalondum okkara. Vit skulu eisini heita á landsstýrismannin um at bera so í bandi, at í tann mun broytingar vera gjørdar í lógaruppskotinum, so skulu hesar sendast undirritaðu fakfeløgum til ummælis, áðrenn uppskotið verður lagt fyri løgtingið til viðgerðar.

Avrit av hesum skrivi er sent øllum politisku flokkunum umframt landsstýrismonnunum.

Vinaliga

Føroya Arbeiðarafelag
Føroya Fiskimannafelag
Havnar Arbeiðsmannafelag
Havnar Arbeiðskvinnufelag
Klaksvíkar Arbeiðsmannafelag
Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag
Føroya Handverkarafelag
Landsfelag Handverkaranna

Torleivur farin úr Skipaefirlitinum

Í sambandi við at Torleivur Hoydal, skipaefirlitsmaður, fer frá við eftirløn, var almenn móttøka á Hotel Hafnia fríggjadagin í seinastu viku.

Torleivur hevur fingist við skipaefirlit í 31 ár. Fyrst á Statens Skibstilsyn, sum seinni broytti navn til Søfartsstyrelsen. Eftir at trygd á sjónum varð yvirtikið, helt Torleivur fram at starvast fyri Skipaefirlitið til nú, hann fer frá við eftirløn.

Torleivur fer formliga frá 1. juli, men vegna frítíð v.m. er hann longu givin. Sum heild heldur Torleivur, at tíðin á Skipaefirlitinum hevur verið góð, men tað er ikki nakað

dulsmál, at Torleivur helt lítið um at flyta Skipaefirlitið vestur í Vágarnar.

Vit á FF hava altíð havt eitt gott samskipti við Torleiv. Hann hevur altíð verið tøkur at koma á okkara landsfund at greiða frá trygdarmálum hjá sjófólki. Hann kann halda uppi sítt, men hann er eisini ein diplomatur, sum vil hava mál loyst í friði og semju.

Vit fara tí eisini at takka Torleivi fyri alla ta tíð, hann hevur verið fyri trygdina hjá okkara siglandi fólki.

Vit vóru sjálvsagt á móttøkuni og tóku nakrar myndir.

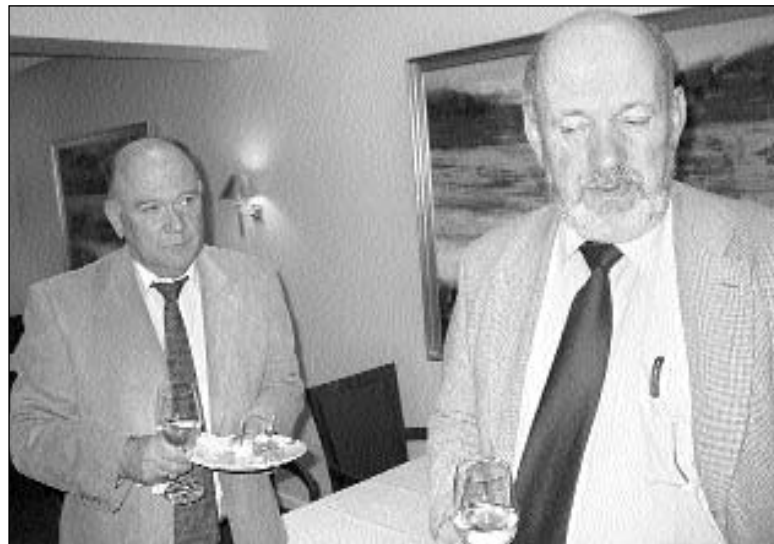
Torleivur saman við konuni Jana og Óli Hans Hammer Olsen, stjóri á skipaefirlitinum.

Óla Hendrik av Fløtum kom til Skipasýnið í 1959 og hevur starvast saman við Torleivi, inn-til hann sjálvur fór frá fyrri aldur.

Sjúrður Samuelsen, sum starvast á Skipaefirlitinum, heldur røðu fyri Torleivi.

Andreas Joensen og Jógvan í Dávastovu frá Smyril Line.

Egil Simonsen og Júst Skarðenni eru metingarmenn hjá Realinum.

Dánjal Vang, Osmund Justinussen og Leivur Michelsen.

Væl av fólki var komið saman. Eru teir nevndir, so eru teir kendir.

Alex Buvik og konan. Norðmaðurin Alex hevur verið við í okkara oljufyrising frá byrjan av, og hevur verið við til at lagt støðið fyri teirri oljuvinnu, sum vit vónandi skjótt fáa.

Jette Hoydal er kona Gunnar, sum er systkinabarn Torleiv.

Torleivur og Óla Hans.

"Onkur hevur fingið ilt í reyvina!"

Grundarlagið undir útvarpstíðindum

Aftur eitt dømi um ósannan tíðindaflutning í útvarpinum.

Tað gongur neyván vika, at vit ikki fáa nýggj dømi um støðið á føroyska tíðindaflutninginum. Hetta verður serliga "væl" lýst í útvarpinum, sum vit øll – við lóg – eru tvungin at fígga.

Eina sera greiða ábending um prinsippini fyri tíðindaflutningin fingur vit í vár í málinum um Eirik Lindenskov. Fyrst er ein mentunarsending í útvarpinum, har Eirikur greiðir frá sínum sera mentunargagnliga virksemi – at varðveita gomul hús í Havnini.

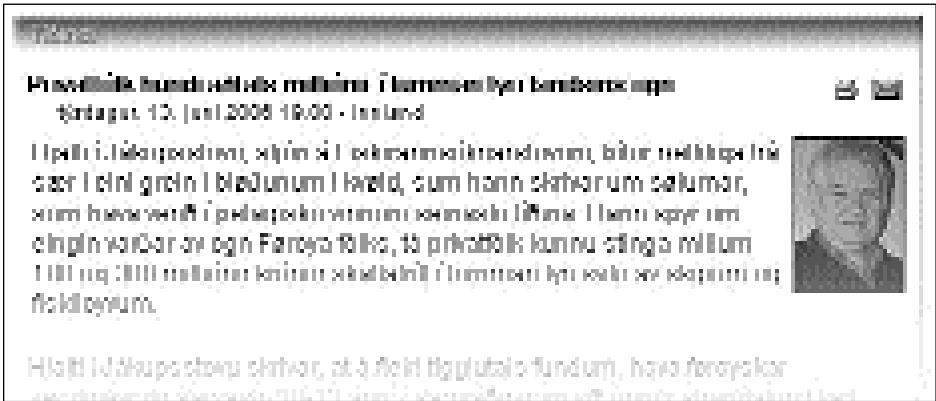
Nakrar dagar seinni verður hann sundurskræddur í sama útvarpi fyri at hava skrivað ein óhepnan setning í einum teldubrævi til býráðið. Útvarpið hevði gjørt sær tann ómak at leita upp fremsta pressu-serfrøðingin í ríkinum, og hansara niðurstøðan var, at Eirikur átti at fingið sekkin!

Hetta kundi verið rættur journalistikkur, um hesin tíðindini veruliga vórðu borin av ektaðum áhuga fyri einum høgum journalistiskum støði í útvarpinum, og um útvarpið veruliga setti somu krøv til sín sjálvs sum til Eirik.

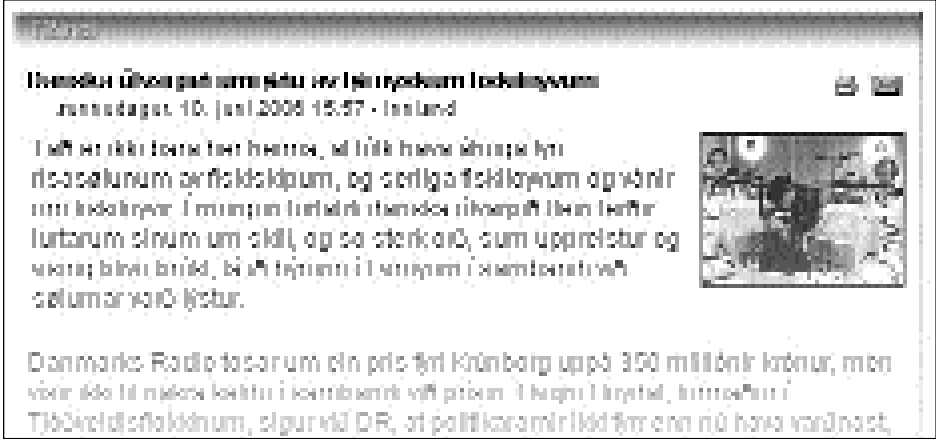
Men tað var ikki hetta, ið talan var um her, sambært tí sum Eirikur ómót-sagdur skrivaði í Sosialinum. Hann hevði fingið at vita frá útvarpinum, at "onkur har hevði fingið "ilt í reyvina" av ætlanini hjá honum", og beint eftir at hann hevði viðvirkað í mentunarsendingini "Kultúra", hevði útvarpið biðið um alment innlit í málið fyri at kunna leggja fótonglar fyri henda sama gestin, sum hevði verið so beinasamur at viðvirka í umrøddu sending. Hetta man vera tað mest lúsuta, sum nakrantíð hevur verið at sæð í føroyskari pressusøgu.

Søgan um skattin hjá Eiler
Hetta vátar eisini drívme-gina í føroyskum journal-istikki. Ein tíðindamaður fær "ilt í reyvina" av onkrum, og so er tað hetta, sum er grundarlagið undir tíðindaflutninginum. Tá hevur tað minni at siga, hvussu eftirfarandi tíðindini eru, bert endamálið við teimum verða nádd, nevniliga at fáa viðkomandi í ringt orð.

Seinasta dømið er umrøðan av søluni av "Krúnborg". Tað skal sigast, at

Púra kritikkleyst verður greinin hjá Hjalta í Jákupsstovu endurtikin, har hann sigur, at søla av av fiskiloyvum ikki verður skattað.

Skeivu tíðindini frá útvarpinum verða endurgivin í Danmark, og verða endurtikin í hesum útvarpstíðindum 5 dagar seinni. Framvegis verður einki kannað. Tað verður enntá sagt, at hetta er ásett í lógini.

At Eiler alment hevur upplýst, at hann rindar 50 mio.kr. í skatti av søluni hevur einki tíðindavirði hjá Jógvan Jespersen, sum hevur ábyrgdina av hesum tíðindaflutninginum.

Hetta er eitt annað dømi um tíðindaflutningin hjá útvarpinum. Seinasta heyst fekk onkur í útvarpinum "ilt í reyvina" av, at Føroya Banki hevði boðið nøkrum viðskiftafólki við á eini ferð til Fraklands. Hetta var annars bert ein av nógvum ferðum í hesum og líknandi sambondum. Útvarpið fekk tá tey tíðindi burtur úr, at luttakararnir – á júst hesi ferðini – skuldu rinda skatt av ferðini, men útvarpið kundi annars fingið váttað frá sínum egna stjóra, sum var við, at her var eingin skattur goldin. Men tá hetta ikki samsvarar við endamálið við tíðindunum, so verður tað heldur ikki mett at hava tíðindavirði at upplýsa, hvussu hetta mál endaði.

tað er lætt skiljandi, at hetta mál fær umrøðu, og spurningurin verður reistur um avreiðing av okkara tilfeingi til útlendingar.

Men minsta kravið er, at teir upplýsingar, sum tíðindini verða grundað á, eru rættir, so fólk fáa møguleika fyri at fáa eina rætta mynd av málinum. Hvussu stóran áhuga útvarpið hevur fyri hesum skal verða lýst her.

Tann 13.juni hevur Hjalta í Jákupsstovu eina grein í bløðunum um hetta mál,

har hann m.a. skrivar, at privatfólk stinga vinningin í lumman **skattafrítt**.

Hann, ið fylgir minsta vet við, veit, at hetta ikki passar. Tað var alment frammí fyri nøkrum árum síðani, at uppskot var á tingi um at skatta vinningin av kvotasølum. Hetta uppskot datt burtur, tí fíggjarnevndin kom til ta niðurstøðu, at lógin var óneyðug, tí sambært galdandi lóg skuldi slík inntøka skattast. Annars er hetta ein so avgerandi pástandur, at

hann sjálvandi skuldi verið kannaður av tí, sum fyrst kom við honum.

Men útvarpið ber hesi sjónarmið víðari uttan so mikið sum at kanna tey, sjálvt um tað skuldi verið ein sjálvfylgja at tryggja sær, at slík tíðindi vóru korrekt.

Hesi tíðindini verða so borin í danskar fjølmiðlar sum dømi um "skilið" í Føroyum, at einki kemur í landskassan av slíkari sølu.

So verður hetta aftur borið í útvarpið tann 18.

juni – framvegis uttan at kanna, um hetta er rætt.

Ein lítill kanning hevði skjótt váttað, at av søluni verður í fyrsta umfari goldin partafelagsskattur, sum er settur til 18%, og verður peningur tikin úr felagnum, er skatturin 35%. Eiler upplýsir í bløðunum, at skatturin er 50 mio.kr. Tað kann altíð vera ein spurningur, um hetta er ov lítið, men tað er í hvussu er stórus munur á null og 50 miljónum.

Men hetta kemur ongantíð fram sum tíðindi í útvarpinum, og sambært teirra tíðindum – sum hesi eru lögð á heimasíðuna – rindar Eiler framvegis einki til tað almenna av umrøddu upphædd.

Kringvarpið liggur í leiðsluloysi

Hetta er bert enn eitt prógv um, hvussu gjøgnumført óálítandi útvarpið er í sínum tíðindaflutningi. Tað verður fullkomi-liga sæð burtur frá tí grundleggjandi prinsippinum, at tíðindini skulu vera bygd á rættar upplýsingar. Nú ræður tað um at dyrka tey, sum hava fingið "ilt í reyvina".

Hetta er eisini enn ein vátan um, at kringvarpið liggur í fullkomiligum leiðsluloysi.

Eftir øllum at døma kennir stjórin als ikki sína ábyrgd móttvegis tíðindaflutninginum hjá kringvarpinum.

Ein ábending um hetta kom fram, tá spurningurin var frammí, hvørt tað skaddi trúvirðið hjá útvarpinum, at stjórin var nevndarlimur í Føroya Banka.

Tá varð sagt á heimasíðuni hjá útvarpinum:

Jógvan Jespersen, stjóri í Kringvarpi Føroya, varð sum umboð fyri almenn-ingin valdur í nevndina í Føroya Banka í 1994, og hevur tískil sitið har í 12 ár. Hann metir tó ikki, at hansara nevndarsessur hevur skatt trúvirði hjá almenna fjølmiðlinum í Føroyum, **tá hann í tí dagliga einki hevur havt við sjálvan tíðindaflutningin at gjørt.**

Hetta kann væl skiljast soleiðis, at stjórin ikki heldur seg hava ábyrgdina av tíðindaflutninginum.

Men verður hugt eftir álitinum um fjølmiðlalóg verður greitt sagt, at tað er kringvarpsstjórin, sum hevur beinleiðis ábyrgdina av tíðindaflutninginum.

Kringvarpsstjórin:

"Tíðindi verða ikki kannað fyri sannleiksvirði"
Uttan mun til hetta, so er tað greitt, at tíðindaflutningurin fylgir heilt greitt teimum linjur, sum kringvarpsstjórin hevur stungið út í kortið, og sum hann hevur boðað frá í brævi til umboðsmannin, at "sannleiksvirði í tíðindaflutninginum verður ikki kannað". Hetta verður so sanniliga eisini fylgt, og júst søgan um skattin hjá Eiler er eitt lýsandi dømi um hetta.

So er spurningurin, hvussu ein við slíkum hugburði til sannleika og ósannleika kann vera stjóri á teimum báðum almennu fjølmiðlunum í landinum.

Í einum skipaðum samfelag hevði hann – fyri tað fyrsta – fyri langari tíð síðani havt fingið fótin í reyvina, og fyri tað annað hevði hann ikki verið fluttur upp í tign, sum vit nú hava sæð tað við samanleggjini av útvarpi og sjónvarpi.

Svarið til spurningin, hvussu hetta kann henda, er, at kringvarpsstjórin kann brúkast politiskt! Sum tað einasta land í okkara parti av heiminum, er tað politiska skipanin sjálv, sum avger politiska tíðindaflutningin, sum tað so ofta er víst á her í blaðnum, og sum tað so sanniliga eisini gongur sjón fyri søgn.

Ein slíkur "tíðindapoli-tikkur" ger tað ógjørligt at hava prinsippir. Tað ber heldur ikki til at hava sum krav, at tíðindaflutningurin verður kannaður fyri sannleiksvirði. Uttan nakran pressumoral, verður tað ikki mett at hava tíðindavirði, hvørt Eiler rindar 0 ella 50 mio.kr. í skatti.

Tí situr Jógvan Jesper-sen púra tryggur. Politiska skipanin hevur brúk fyri honum.

Hann hevur eisini fatur á longra endanum. Undanfarni umboðsmaðurin blástemplaði júst hendan politikkin. Tað allarringasta er, at fólkíð í Føroyum hevur vant seg við angan í bakarínum.

Tey hava vant seg við og hava góðkent, at tað ongan týdning hevur, um tíðindi í fjølmiðlunum eru sonn ella ikki.

Skatta- og Avgjaldskærunevndin:

Ger borgaran rættarleysan

Vit hava í nógvum greinum, og eisini í okkara ársfrágreiðingum, greitt frá einum grundleggjandi skattamáli, sum vit hava arbeitt við í fleiri ár. Hetta er eitt mál, sum vit rokna sum eina test av umsitingarlígu skipanini í Føroyum.

Forsøgan er í stuttum tann, at fram til 1963 rindaðu fiskimenn skatt av vistarhaldinum umborð. Hetta varð gjørt á tann hátt, at á sjálvuppgávuni var ein inntøkuteigur, har hetta virði varð ført, og var tað tá kr. 80 um mánaðin. Skattalógin verður í 1963 broytt soleiðis, at fiskimenn skuldu ikki longur verða skattaðir av vistarhaldi. Avleiðingin av hesi lógarbroyting var, at umrøddu inntøkuføring á sjálvuppgávuni var strikað. Síðan vórðu fiskimenn framhaldandi skattaðir sum vanligt av teirra avrokning, eftir at møguligt vistarhald var trekt av í avrokningini, alt eftir hvussu sáttmálin var, og teir finga allir sama gagn burtur úr hesi skattalógarbroyting.

Hetta var ein so greið skipan, sum tað kundi vera. Tað var friður um hetta mál fram til seinnapartin í 90-unum, t.v.s. meira enn 30 ár seinni.

Tá finnur onkur í Toll og Skatt uppá, at fiskimenn, har provianturin verður tikin av manningarpartinum, eru ikki umfataðir av nevndu lógarbroyting frá 1963. T.v.s. at umrødda skattalógarbroyting var veruliga sett úr gildi fyri hesar fiskimenn.

Nú er komið fram, at hetta er gjørt, uttan tað yvirhøvur hevur verið kannað, hvussu manngongdin við skatting hevur verið undanfarnu árin á hesum øki. Henda umtalking av lógini verður eisini staðfest av landsskattanevndini í 1998, framvegis uttan eina slíka kanning av siðvenju á økinum og uttan at nøkur mótsjónarmið, t.d. frá FF, vóru við í viðgerðini.

Vit hava havt próvførslu

Nú eru tað nøkur viðurskipti, sum vit kenna betri enn nakar annar, og tað eru tey øki, sum vit sjálvir umsita. Eitt tað fremsta av hesum er sáttmálaviðurskipti hjá fiskimonnum.

Tí vistu vit, at hetta var ein skeiv avgerð. Vit fóru so í holt við at fáa hetta mistak rættað. Fyrst við at venda okkum til Toll- og Skatt, har tað ongantíð var svarað til okkara grundgevingar. Síðan til kommunalu skattakærunevndina, har heldur einki fekst

burtur úr.

So hildu vit, at vit skuldu royna Skatta- og Avgjaldskærunevndina, hóast álitið á føroyska lögfrøði og umsiting annars er sera vánaligt.

Frá okkara síðu hevur málið verið upplýst til fullnað. Førd eru fram drúgv lögfrøðilig sjónarmið við ávísing til lögfrøðiligan lesnað og rættarsíðvenju í málum um rættindi hjá borgarum.

Vit hava greitt frá søguni aftanfyrir hesa lógarbroyting, sum var grundað á stöðuna hjá fiskimonnum, tá lógin varð samtykt, tá hundraðvís og gjøgnum árin túsundvís fiskimenn hava verið avroknaðir eftir einum sáttmála av sama slag, sum trætan snýr seg um.

Vit hava víst á við avrokningum, at manningarpartin hjá fiskimonnum er tann upphædd, sum verður goldið fiskimonnum eftir frádrátt av provianti – uttan mun til sáttmála, og tað er henda upphædd, sum hevur verið skattað. Tað hevur eingin ivi verið um skattingina, síðan umrøddi sáttmálaháttur kom í gildi í 1953 og meira enn 40 ár fram.

Toll og Skatt hevur einki skjalprógvað Okkara mótpartur, sum er Toll og Skatt, hevur **einki** dokumenterað í hesi viðgerðini, og tað er ikki so frægt sum, at lógardeildin hjá lóg og skatt hevur verið inni í viðgerðini. Fyrsta framløgan hjá Toll og Skatt var eitt stutt bræv, sum var fult av mótsagnum, og hvørs einasta endamál var at grugga og sáa iva um okkara próvførslu um siðvenju á økinum.

Aftaná fund við Kærunevndina 10. mai fekk Toll og Skatt til uppgávu at finna fram til, hvussu fiskimenn við hesum sáttmála høvdu verið skattaðir frammanundan, t.v.s. frá tí skattalógin kom í gildi í 1963. Hetta skuldi væl latist seg gjørt við at farið í skjalagoymsluna at kanna skattingina, og so høvdu vit kunnað hjálpt til at funnið tilsvandi upplýsingar fram. Tað finnst eisini persónar, sum lættliga

høvdu kunnað svarað hesum spurningi. Men Toll og Skatt gjørdi **einki** fyri at kanna málið, hóast málið hevur verið frammi í fleiri ár. Teir vistu bert til, hvat teir **hildu** seg minnast nøkur ár aftur í tíðina. Tað kann prógvast, at hetta er skeivt. Teir váttaðu eisini, at teir einki vistu um siðvenju tey fyrstu árin, sum lógin var gildi. Hetta skuldi verið mest avgerandi tíðarskeiðið at fáa staðfest, hvat ætlanin var við lógini, og vit vita, at Líkningarráðið hevur ligið inni við hesi vitan.

Hinvegin royna teir á Toll og Skatt enn einaferð at grugga málið við at sáa iva um siðvenjuna á økinum og við beinleiðis villleiðingum og skeivum upplýsingum um lógir og avgerðir á økinum.

Skuldu staðið væl Út frá hesum sjónarmiðum skuldu vit staðið væl í sakini. Skuldi tað kortini ikki hent, at vit finga viðhald, høvdu vit í hvussu er roknað við veruligum grundgevingum fyri at avvísa okkara sjónarmiðum, sum vit tá eisini høvdu góðkent.

Kortini hendi tað, at vit ikki finga viðhald hjá nevndini, og niðurstøðan gjørdist, at Toll og Skatt fekk rætt! Hetta merkir aftur, at Kærunevndin hevur avgjört, at 10.000-tals fiskimenn við línuskipum veruliga hava snýtt í skatti, tí lógarbroytingin í 1963 sambært Toll og Skatt umfataði allar fiskimenn uttan teir, sum sigldu við línuskipum!!!

Eingin ivi er um, at hetta er ein vindandi ør avgerð, har tað er heilt greitt, at niðurstøðan er gjørd frammanundan, og grundgevingarnar lagaðar eftir tí. Vit kunnu eisini staðfesta, at saksviðgerðin í Kærunevndini hevur verið burtur av allari leið.

Hetta sæst eisini, tá hugt verður eftir grundgevingunum, har vit fara at taka nakrar teirra fram. Fyrst skal sigast, at tey lögfrøðiliga sjónarmið, sum okkara advokatur hevur ført fram í málinum, saman við tilvísing til lögfrøðiligan lesnað, eru ikki nevnd við einum orði, og enn minni eru tey afturvíst.

Hinvegin eru øll tey óundirbygdu sjónarmiðini hjá Toll og Skatt tikin fyri góða vøru, hóast tað ikki er framløgd tann

minsta dokumentation fyri teimum. Tey, av okkara sjónarmiðum, sum ikki hóska til niðurstøðuna, eru heldur ikki tikin við. Hetta vísir greitt slagsíðuna í málsviðgerðini. Endamálið hevur greitt verið at snara fakta í málinum til hesa marghátligu niðurstøðu.

Avgerðin hjá

Skatta- og Avgjaldskærunevndini **Vit fara her at endurgeva brot úr niðurstøðuni hjá Kærunevndini við okkara viðmerkingum. Okkara viðmerkingar eru í kursiv:**

Kærunevndin:

Hevði serliga heimildin í § 29, nr. 11 ikki verið, hevði ikki verið møguligt at sæð burtur frá virðinum av vistarhaldinum, og viðkomandi skuldi skattast av tí samanlagda virðinum av manningarpartinum og vistarhaldinum. Men vísandi til § 29, nr. 11 skal virðið av vistarhaldinum ikki takast við, og skattskylduga inntøkan er tí manningarpartin. (Her verður víst til ásetingina í skattalóginum um, at virðið av vistarhaldi ikki skal skattast).

Okkara viðmerking:

Hetta er fullkomiliga í samsvar við okkara sjónarmið, og út frá tí skuldi málið verið fullkomiliga avgjört. Vit meta okkum hava førleika at siga, hvat manningarpartur er, og tað er parturin, sum fiskimenn fáa útgoldnan frá reiðara, eftir at útreiðslur, eisini av provianti, sambært sáttmálan eru trektar av. Tað er eingin ivi um, at soleiðis hevur hetta eisini verið fatað av teimum, sum gjørdur lógina í 1963.

Hetta var eisini grundarlagið hjá Lønjavningargrunnurin í síni útrokning av minstuløn. Har var altíð gingið út frá okkara fatan av einum fiskiparti, nevniliga tað, sum var útgoldið eftir frádrátt av provianti. Prógv við fyri hesum er, at tað var eitt hámark fyri frádrátt av provianti, svarandi til eina "normala" proviantnýtslu.

Í Lønningargrunninum hevur landsstýrið altíð átt formannin sum trygd fyri, at umsitið varð eftir galdandi lóggávu. Nevnda áseting av proviantút-

reiðslum varð ásett í eini *kunngerð, sum var góðkend av landsstýrinum. Hetta váttað eisini okkara frágreiðing um hetta mál.*

Kærunevndin:

Í teimum førum, har tað ikki er arbeidsgevarin, men skattgjaldarin sjálvur, sum rindar fyri proviantin, er skattskylduga inntøkan manningarpartin (íroknað útreiðslur til proviant). Viðkomandi fær einki virði frá arbeidsgevarinum afturat skattskyldugu inntøkuni, so onki virði er at siggja burtur frá.

Okkara viðmerking:

Eftir at byrjað er við at lýsa málið rætt, verður nú farið at snara málinum við grundgevingum, sum tykjast at vera sera teoretiskir. Tað er als ikki talan um, at skattgjaldarin rindar nakran proviant, men um at hann verður trektur av á ein ávísan hátt, soleiðis sum ásett í sáttmálanum. Tað einasta her er, at hann er drigin av manningarpartinum í staðin fyri av óbýttum. Sambært Kærunevndini so er ein **upphædd** fyri proviant ikki eitt virði! Hetta virkar sera søkt.

Kærunevndin:

Nevndin metti tað, sum Óli Jacobsen greiddi frá um søguna aftan fyri § 29, nr. 11 og ætlanina við greinini, vera sannlíkt, men eingin stuðul er fyri hesi tulkning í viðmerkingunum til lógarbroytingina, sum ikki siga annað enn, at í høvuðsheitum er einki broytt í mun til verandi lóg, og í viðmerkingunum til undanfarnu skattalóg, sum var frá 1963, er heldur ongin stuðul at finna. **Har varð bert sagt, at vistarhald sjómanna varð ikki roknað upp í inntøkuna.**

Okkara viðmerking:

Her mótsigur nevndin seg aftur. Tað, sum verður sagt í seinastu reglu, og sum vit hava undirstrikað, er júst okkara sjónarmið, og sum vit hava ført fram sum definition av manningarparti. Hetta var eisini tað, sum Erlendur Patursson, landsstýrismaðurin aftanfyrir umrøddu lógarbroyting, førdi fram í grein, sum vit hava sent nevndini.

Kærunevndin:

Ósemja er partanna millum, hvør siðvenjan hevur verið viðvíkjandi skatting av vistarhaldi, og skjøluni, sum eru lögð fram, verða ikki mett at vísa, at Toll- og Skattstova Føroya hevur góðkent, at sjómenn fáa frádrátt fyri kost, sum teir sjálvir hava rindað.

Toll- og Skattstova Føroya sigur eisini, at tey hava ikki sett spurnartekin við ella kannað mátan, ið avrokningin hevur verið gjørd uppá og kunnu tí ikki sigast at hava sagt gott fyri avrokningarháttin, tí teimum vitandi er provianturin farin av óbýttum.

Okkara viðmerking:

Júst hetta meta vit sum ein grovan frekleika. Vit halda okkum hava lýst hetta mál so væl, at eingin ivi hevur verið um manngongdina við avrokning og skatting. Og nú rør Kærunevndin uppundir, at vit bert hava lagt skjøl fram, sum passa við okkara sjónarmið! Vit hava víst til eina váttað frá formanninum í Reiðarafelagnum, sum sigur tað sama. Vit hava ikki fingið minstu ábending frá Kærunevndini um, at vit ikki hava lýst júst henda partin av málinum nóg væl. Hinvegin er Toll og Skatt biðin um kanna hetta. Hetta hava teir annars havt góða tíð til í tey mongu árin, hetta mál hevur gingið.

Toll og Skatt hevur **einki** lagt fram. Og nú verður størri dentur lagdur á tað, sum teir **ikki** hava lagt fram ella prógvað enn tað, sum vit hava lagt fram og skjalprógvað!!! Samstundis er tað próvfast, sum vit eisini hava víst á fyri Kærunevndini, at Toll og Skatt í fleiri førum hevur givið Kærunevndini skeivar upplýsingar og hevur annars eisini váttað sín ókunnleika til viðurskiptini, sum t.d. tá teir her siga, at "teimum vitandi" er provianturin farin av óbýttum, sum er eitt øki, sum lættliga kundi verið kannað.

Hvør hevur próvbyrðuna? Hetta reisir eisini tann áhugaverda spurningin hvør ið hevur próvbyrð-

una, tá mannagongdin við skatting skal broytast. Er tað Toll og Skatt, sum skal grunda sína sjónarmið, tá teir broyta mannagongd til skaða fyri borgaran, ella er tað borgarin, sum skal prógva, at hann verður skeivt viðfarin!!! Her tykist øll próvbyrðan at verða lögð á borgaran. Hetta er ikki, sum tað eigur at vera í einum rættarsamfelag.

Kærarin metir hetta vísa, at støðan hjá Toll- og Skattstovu Føroya er tikin út frá eini grundleggjandi manglandi vitan um sáttmálaviðurskiptini hjá fiskimonnum og upplýsir, at umrøddi sáttmálaháttur gongur aftur til 1953, uttan at tað tey fyrstu 40-45 árin hevur verið nakar ivi um skatting. Sáttmálin í hesum máli er gjørdur eftir sama leisti, nevniliga at proviantur fer av býttum ella av manningarpartinum. Hetta slag av sáttmála var galdandi fram til 1995, tá saltfiskaveiðan við línuskipum fór í søguna.

Tað, at onkur møguliga er viðgjørdur skeivt, ger ikki, at onnur kunnu krevja at verða viðgjørd á sama hátt, um heimild ikki er fyri hesum.

Hetta seinasta er kopierað úr avgerðini hjá Kommunalu Kærunevndini, har tað var eins nógv "skil" í próvførsluni, sum í hesum málinum. Hetta vísir í sær sjálvum støðið á viðgerðini. Nú verður tann púra greiða mannagongd, sum hevur verið í

32 ár, gjørd til, at "onkur møguliga er viðgjørdur skeivt". Tað, sum eisini er avdúkandi fyri nevndina, er, at hon heldur seg til at taka støðu í einum so avgerandi spurningi við eftir hennara tykki so stórar ógreiðu um siðvenju á økinum.

Tað, sum eisini manglar hjá nevndini, er logikkur. Fyri tað fyrsta er tað púra skilaleyst at ímynda sær, at vit skulu hava havt eina skipan, har fiskimenn hava verið skattaðir ymiskt. Um tað skuldi hent, hevði eisini verið eitt ramaskríggj frá teimum, sum høvdu verið fyri vanbýti í mun til aðrar fiskimenn. Hetta hevur ikki verið, og tað verður fyri so vítt eisini váttat av Toll og Skatt, og er tað eisini ein greið ábending um, at fiskimenn hava verið skattaðir eins, soleiðis sum vit hava ført fram.

Um talan er um broyting av siðvenju, er heldur einki, sum forðar hesum. Toll- og Skattstova Føroya hevur beinleiðis skyldu til at broyta siðvenju, um komið verður til, at galdandi siðvenja ikki er í tráð við lógina.

Meðan tað fyrr í niðurstøðuni verður sáddur ivi um siðvenju, so verður nú knappliga tosað, sum um tað er siðvenja. Sjálvsagt skal ein lóg haldast, og ítækilgír feilir skulu rættast. Men pástandurin um, at mannagongdin við skatting av fiskimonnum við línubátum ikki skal

hava verið í tráð við lógina, kann vera eins eftirfarandi, sum restin av niðurstøðunum hjá nevndini.

Tað er áhugavert at síggja, hvussu lætt tað verður farið um siðvenju, tá tað snýr seg um rættindini hjá borgaranum.

Vit hava framlagt lögfrøðiligan lesnað, har tað m.a. verður sagt í Lærebog om indkomstskat v/Ole Bjørn, Linda Hulgaard og Aage Michelsen síðu 27: "Det er almindeligt antaget, at forvaltningens almindelige fulgte praksis har normdannende virkning. ...Også overordnede myndigheder føler sig bundet af deres egne hidtidige afgørelser".

Kærunevndin hevur ikki víst á nakað skrivligt tilfar, sum setir hesi sjónarmið til viks.

Avdúkandi fyri nevndina

Tað er fullkomiliga avdúkandi fyri nevndina, at ein avgerð hjá landsskattanevndini, sum er tikin á einum so mangulfullum grundarlagi, skal víga nakað sum helst í hesum málinum. Men annars sigur hon bert nakað um søguna frá 1995 yvir 30 ár eftir, at lógin kom í gildi.

Tað tykist annars at vera endamálið við viðgerðini, at umrødda avgerð ikki skal setast til viks. Tað eru neyvan sakligar grundir fyri tí!!! Tað skal ikki komast nærri inn á tað í hesum umfari.

Her heldur kærunevndin í skattamáli til. Tað liggur fast, at henda nevnd grundar heldur sínar avgerðir á leysar óskjalprógvaðar og skeivar pástandir frá Toll og Skatt enn á skjalprógvaðar grundgevingar frá borgarum. Hervið er ein og hvør viðgerð givin frammanundan.

Niðurstøða: Rættarloysið hjá borgarum staðfest

Í okkara verð er hetta mál ein vátan um tað fullkomiliga rættarloysið hjá borgaranum í Føroyum. Staðfestast kann:

1. Ein almennur myndugleiki, í hesum førinum Toll og Skatt, kann gera stórt sæð, hvat hann vil uttan, at hann noyðist at undirbyggja sína stødutakan við eini líkinda málsviðgerð. Í hesum málinum er avgerðin grundað á leysum pástandum, sum vit vita eru skeivir.

2. Samb. kærunevndini liggur próvbyrðan hjá borgaranum at vísa á, at hann er fyri vanbýti í avgerðum sum verða tiknar av myndugleika til skaða fyri borgaran. Okkara royndir vísir, at her er einki sum er nógv gott. Tískil kann staðfestast, at borgarin í Føroyum hevur ongan kjans í føroysku kæruskipanini. Vit kunnu ikki rokna við at

fáa eina sakliga viðgerð fyrr enn í donsku rættarskipanini.

Hetta verður ikki síðsta orðið í hesum máli. Vit fara ikki at lata fara aftur við borðinum, at fiskimenn ikki skulu hava gildið teirra skatt gjøgnum árin, soleiðis sum tað verður ród uppundir av kærunevndini.

Annars er tað próvfast, at Kærunevndin hevur tikið sína støðu út frá skeivum ódokumenteraðum fortreytum, og tí hava vit kravt, at avgerðin verður tikin aftur í stundini, og at málið verður tikið upp aftur, grundað á ta dokumentation um siðvenju, sum liggur í málinum.

Vit fara uttan iva at koma aftur til hetta mál í komandi blaði.

Formaður í Kærunevndini er Turið Debes Hentze, advokatur.

ALT TIL ÚTRÓÐRARMANNIN

GUMMIBÁTATÆNASTAN hevur tað, tú hevur brúk fyri

Vit hava gummibátin, tarmad rættina, bjergingurvestin, handklæðar og maglapartin er tí, tú hevur brúk fyri.

GUMMIBÁTATÆNASTAN

31 48 13 | Marneshavn 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðshøggi 10
FO-100 Tórshavn - Føroya Íslands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnmisnýtlarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggata 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslökkur**

...dagligt samband um ølt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava útgerðina

- Flóttutrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rælgjutrol
- Annað

VONIN

Høvuðsskrivstova:
Sakkrævegur 22
530 Fuglafjarður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgjerd
Radar við ARPA og Plotlara
Ekkoledó-útgjerd
Sonar-útgjerd
Navigatíons-útgjerd
Autopilot - stór og lítt skip
Autopilot - til bátar
Satellite Kompas - 3xGPS
Satellite - Navigation
Satellite - Kommunikatíons
Satellite - Spjónvarp
Trol-sensarar og kabinet
Oyrokompas

Furuno/Silber/JRC/Com
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/Simrad/Kaiso
Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Furuno/Robertson/Sperry
Timco
Furuno
Furuno/Simrad/JRC
Furuno/T&T/Sailor
Applied/Sea Tel
Scanmar/Simrad
Sperry/G-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Sela og service:
Sjúkivandi hava vit
útgjerd til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Tilmæli frá Fiskidaganevndini til landsstýrismannin í fiskivinnumálum fyri fiskiárið 2006/2007

1. Inngangur
Fiskidaganevndin er sett við heimild í § 5 stk. 9 í lögtingslóg nr. 28 um vinnuligan fiskiskap frá 10. mars 1994, við seinni broytingum.

Uppgávan hjá Fiskidaganevndini er at lata landsstýrismanninum metingar um støðuna í botnfiska-stovnunum og tilmæli um fiskidagar, og hvussu fiskiskapurin skal skipast tað komandi fiskiárið.

Limir í nevndini eru: Óli Samró, formaður, Bjarni Kass, Partrolarar; Jens Jacob Olsen, Trolbátar; Auðunn Konrádsson, Meginfelag Útróðrarmanna; Dánjal Jákup Vilhelm, Felagið Línuskip; Eyðun Johannesen, FF Skrivari í nevndini er Hertha Olsen.

Fiskidaganevndin hevur havt fimm fundir. Dánjal Jacobsen hevur verið á øllum fundunum, sum vara-maður fyri partrolarnar. Óli Jacobsen og Karl Isaksen hava lutikið sum varamenn fyri FF, ávíkavist á einum og fyra fundum.

2. Tilmæli

Í næstum leggur nevnd uppskot um, hvussu vinnuligur fiskiskapur skal skipast í framtíðini. Fiskidaganevndin vil ikki í hesum álitinum leggja fram nýggj uppskot um tillagingar í lógina um vinnuligan fiskiskap, men vit vilja vísa til tilmælir okkara seinastu tvey árin.

2.1. Dagatal fiskiárið 2006/2007

Til fiskidagaárið 2005/06 gjørdi Føroya Løgting nógvar stillingar í fiskidagaskipanini. Ruddað bleiv upp í bólkunum, og skrásetingarskipanin bleiv broytt. Í samband við broytingarnar undan seinasta fiskidagaári bleiv dagatalið eisini stillað fyri teir einstøku skipabólkarnar.

Fyri tað fyrsta er ruddað upp í bólki 4 og 3. Trol-

bátar eru nú í egnum bólki 4T, og tey stóru línuskipini, sum vóru skrásett í bólki 4, eru nú skrásett í bólki 3. Skrásetingin av døgum bleiv somuleiðis broytt frá døgum til tímar.

Hendan broyting hevur bert virkað í 9 mánaðir. Fiskidaganevndin er av teirri fatan, at tað er ov stutt fráliðið til longu nú aftur at gera stillingar. Fiskidaganevndin er av teirri fatan, at fiskidagaskipanin og ásetingin av døgum byggir á eina langtíðar javnvág.

Tí mælir fiskidaganevndin til, at fiskidagarnir verða teir somu fiskiárið 2006/07 sum fiskiárið 2005/06.

Seinasta ár mælti ein meiriluti til, at minka dagatalið fyri bólkarnar 3, 4A, 4B og 5, og hækka dagatalið fyri bólk 2, og fyri trolbátarnar í bólki 4T. Í ár er semja um ikki at viðgerða javnvágina millum bólkarnar. Orsøkin er, at til ólavsøku tingsetuna skal arbeiði at endurskoða lógina um vinnuligan fiskiskap verða liðugt.

Fótnota 1

Jens Jacob Olsen mælir til at dagatalið hjá trolbátum verður hækkað. Dagatalið er síðani skipanin varð sett í verk skorið niður ov nógv, í mun til upprunliga býtið til bólkun. Harafurat hevur bólkurin seinastu fimm árin fiskað uml. 1.000 tons av toski um árið. Fiskasløgini sum bólkur 4T fiska, er mettur at vera væl fyri.

2.2. Føroya Banki

Vit ásanna, at okkurt muna-gott skal gerast fyri at verja toskin á Føroya Banka. Ov nógv trýst er á veiðuni eftir toski á Føroya Banka.

Vit mæla til at skerja dagatalið og veiðuna á Føroya Banka. Vit mæla til, at friðingin í gýtingartíðini heldur áfram.

Fiskidaganevndin er av teirri fatan, at eftirlitið við veiðuni á Føroya Banka verður styrkt. Fiskidaganevndin mælir til neyvari eftirlit við veiðuni hjá føroyskum eins og útlendskum skipum, serliga útlendskum trolarum.

2.3. Støðan hjá fiskastovnunum

Fyri hvønn veiðubólk sær hevur nevndin viðgjørt veiðuna eftir toski, hýsu, upsa, longu, brosmu, havtasku og eftir flatfiski. Nevndin hevur viðgjørt,

hvussu fiskiskapurin sær út, nøgd, stødd og hvussu fiskurin er fyri. Somuleiðis hevur nevndin eins og árin frammanundan mett um, hvussu støðan er við ætinum.

Vit hava ikki vísindaligar royndir ella annað taltilfar enn tað almenna at vísa á, men vit byggja ístaðin okkara úttalir á eygleiðingar frá teimum, ið hava sítt dagliga yrki á sjónum.

Sum heild meta vit støðuna hjá fiskastovnunum fyri øll fiskasløgini at vera sera líka støðuni seinasta ár (sí lýsing í "tilmæli fiskidagaárið 2005/06").

Minni er framvegis til av stórum toski, men veiðunøgdin av toski er fyri hvønn bólk sær – ið er í fiskidagaskipanini – nøkurlunda tann sama í ár sum seinasta ár.

Tó er støðan hjá toskinum á Føroya Banka hættislig. Vit mæla til, at munagóð tiltøk verða sett í verk at skerja um veiðuna á Føroya Banka.

Vit meta hýsuna, upsan, longuna, brosmuna og flatfiskin at vera væl fyri, og síggja ikki nakrar trupulleikar hjá teimum stovnunum.

3. Uppfylging av tilmæli seinasta ár
Nógv framstig blivu gjørd í fiskidagaskipanini í sambandi við endurskoðanina av lógini um vinnuligan fiskiskap seinasta ár. Fleiri av teimum tilmælum um broytingar, sum Fiskidaganevndin er komin við seinastu nógvu árin, blivu fylgd.

Høvuðstilmælið okkara undanfarna ár hevur verið at endurskoða lógina um vinnuligan fiskiskap frá grundini. Nevndin, ið arbeiðir við at endurskoða lógina um Vinnuligan Fiskiskap, leggjur fram uppskot til ólavsøku tingsetanina. Tað er við spenningi, vit bíða eftir álitinum frá nevndini og lögtingsviðgerðini aftaná.

Fiskidaganevndin fer ikki at endurtaka tilmælini frá seinastu árunum. Tó vilja vit endurtaka okkara tilmæli um at fáa djúpvatnstrolararnar og garnaskipini við inn í fiskidagaskipanina.

3.1. Fiskidagaskipanin skal umfata alla botnfiska-veiðu á føroyskum øki, og serliga toska- og hýsukvotan hjá lemmatrolarum eigur at takast av Seinastu fyra árin hevur

Fiskidaganevndin staðiliga mælt til, at allur fiskiskapur eftir botnfiski kring Føroyar verður skipaður innan fiskidagaskipanina. Einki veiðiøki og eingir skipabólkar eiga at vera undntikin.

Sum nakað nýtt mæla vit til, at sett verður í verk ein serlig dagaskipan fyri djúpvatnstrolarar og garnaskip. Hendan skipan skal royndast uttanfyri vanligu dagaskipanina í nøkur ár. Neyðugt er at fylgja væl við, hvussu skipanin virkar. Aftaná eina greitt avmarkaða royndartíð eiga skipini at koma inn í fiskidagaskipanina.

Atlit eiga at vera tikin til tann niðurskurð, sum hevur verið í fiskidagaskipanini síðan byrjan.

Vit meta framvegis, at sjálvt grundarlagið í fiskidagaskipanini er hött, tá týðandi veiða á sama avmarkaða øki er skipað eftir fleiri skipanum.

Hvørt ár hava vit mælt til, at lemmatrolararnir og garnaskipini koma inn í fiskidagaskipanina. Somuleiðis hava vit hvørt ár mælt til, at serliga toska- og hýsukvotan hjá lemmatrolarum (bólkur 1) verður tikin av komandi fiskidagaár.

Tvey høvuðsargument eru fyri at fáa djúpvatnstrolararnar inn í skipanina.

1. Vit hava víst á, at ein kvotaskipan við nøgd als ikki passar saman við eini fiskidagaskipan. Støðan er nú tann, at minni er til av toski. Tá kvotan í nøgd er tann sama, sum tá nógv er til av toski, ja so fer tann prosentvísi parturin hjá bólki 1, ið ikki er við í fiskidagaskipanini, munandi upp á innaru leiðunum.

2. Stóri trupulleikin við eini kvotuskipan í nøgd er eftirlit. Tað er ein av grundgevingunum fyri, at vald er ein fiskidagaskipan heldur enn ein kvotaskipan. Tað er óheppið, at lemmatrolararnir kunna fiska av serligu toska- og hýsukvotuni á innaru leiðunum, samstundis sum roynt verður á utturu leið.

**Vegna
Fiskidaganevndina
22. juni 2006**

Óli Samró, formaður

Frásøgn um etioparan Wondu:

Fiskimaðurin úr Ethiopia og Russlandi

Søgan um tvinnar lagnur úr Etiopia, sum fyrri stuttum funnu saman í Norðragøtu.

Tá ið vit hyggja út yvir Nólsoyarfjørð og síggja øll tey russisku fiskiskipini liggja har, hugsa vit sjáldan um allar tær ymisku lagnurnar, sum eru umborð á hesum skipum. Tað hevur eydnast okkum at fáa eina frásøgn um eina av hesum lagnum, og man hetta vera ein søga av teimum meira sjáldsomu og ikki minst áhugaverdu.

Upprunin til søguna er havnarumsjónarmaðurin Johan Christiansen í Havn. Ein av hansara uppgávum er at vitja umborð á teimum russisku skipunum, sum koma á Havnina.

Johan dugur sera væl at koma í prát við fólk. Ein dagin hittir hann ein mann – døkkan á liti – kemur í prát við hann, og so sigur hesin við Johan: "I am a Christian". Johan svarar aftur, at tað er hann eisini. Í framhaldandi prátinum vísir tað seg, at hesin fabriksformaðurin á einum russiskum svartkjaftatrolara er etiopiari. Tá kundi Johan greiða honum frá, at hann visti um nakrar etioparar, sum búgva í Gøtu, og um hann hevði áhuga at hitta teir. Jú, tað vildi hann fegin!

Hetta endaði so við, at Johan fer norður til Norðragøtu við Wondu, sum etioparar eitur. Tá var rómur í Gøtu. Her hitti

hann teir 10 etiopararnar, sum búgva í Gøtu saman við sínum familjum, og hann hitti eisini Zacharias Zachariassen, trúboðara í Gøtu. Zacharias greiðir soleiðis frá, hvussu hann upplivdi hesa lýtuna:

Jóhan Christiansen ringdi til okkara og bað okkum vísa sær, hvar etioparafamiljan í Gøtu búði. Tað var lætt og skjótt gjørt, tí tað eru bert nøkur fá fet frá Mortanstovu og til húsini Hjá Peri, har onnur familjan úr Etiopia býr.

Tað var ein serstøk uppliving at hitta henda etioparan, Wondu, og skifta orð við hann – saman við báðum etioparafamiljunum. Tíðin var avmarkað hjá honum hetta kvøldið, tí russaraskipið skuldi sigla um ein til tveir tímar. Ta mestu tíðina tosaðu etiopararnir sínámillum, og tað skilti eg einki av, uttan so at Wondu segði tað á enskum ella, at Elsa týddi tað til føroyskt.

Einaferð undir samrøðuni fóru tey øll at flenna so hjartaliga. Tá greiddi hann mær frá, at tað, sum hann hevði sagt við tey, var, at fyrsta hann setti fótin inn um gáttina hjá teimum, kendi hann tann serstaka etiopiska luktin av kryddarí í húsum teirra her í Føroyum, sum hann ikki hevði kent øll árin,

síðani hann búði í Etiopia um ungur.

Tað var hugtakandi og grípandi at hoyra tey syngja etiopiskar sálmar og sangir saman, og so, tá ið vit skiltust, at hoyra tey øll í felag biðja Faðir Vár á etiopiskum.

Jóhan og Wondu høvdu keypt køkur við sær til ein drekkamunn. Tá ið vit vóru farnir út, og teir skuldu koyra av stað við bilinum til Sunds, har russaraskipið lá, kom Jóhannes so lítilátin og takksamur rennandi við avlopinum av køkunum, men Jóhan og Wondu søgdu: "Nei, nei, tit skulu eiga tær! Tær vóru keyptar til tykkum og eru tykkum væl untar!"

Etioparin úr Apostlasøguni Eitt, sum talaði til mín, meðan eg sat og hoyrði hesar trúgvandi etioparar syngja og biðja, var hugsanin um, hvussu evangelið av fyrstum kom til Etiopia, langt áðrenn tað náddi oyggjar okkara. – Og her kundu vit sita saman og tilbiðja okkara felags Frelsara! Eg kom at hugsa um Áp. 8, 26-39 og tann etiopiska hirðmannin hjá Kandake drottning í Etiopia, sum óivað var tann fyrsti etioparin, ið gjørdist kristin og bar landsmonnum sínum

At taka úr
blaðnum

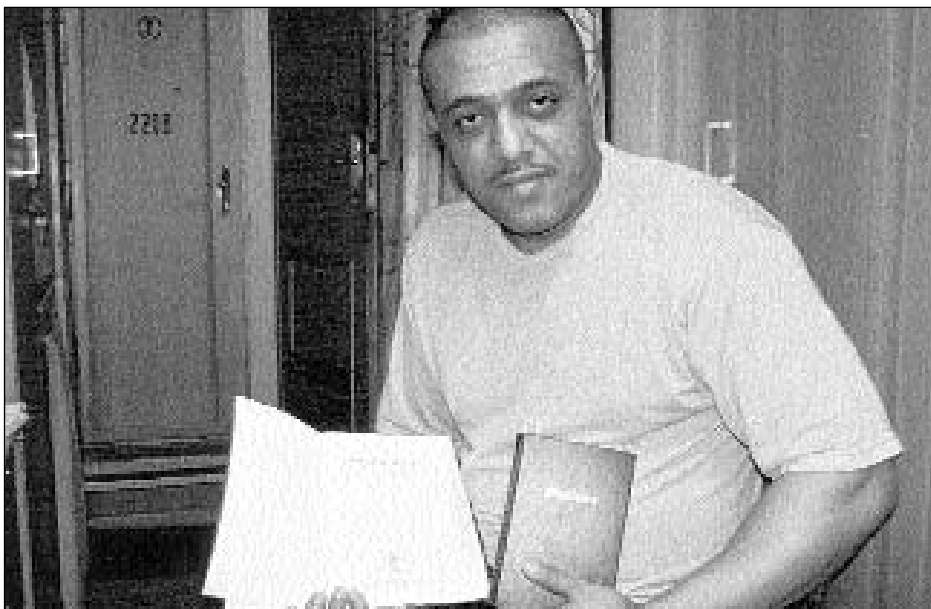
Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Etiopiskur-russiskur og føroyskur hugni í Gøtu. Vit síggja Wondu, Johan Christiansen, Zacharias Zachariassen og Elsu Jacobsen við rygginum til.

Wondu og Elsa. Hesi bæði hava roynt bæði reins og fall hjá kommunismu.

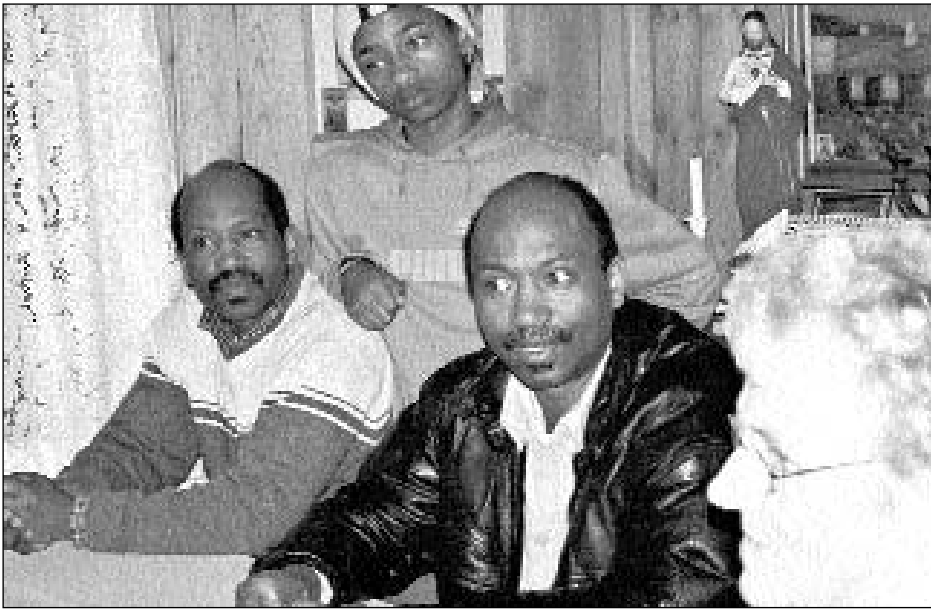
Wondu við etopiskari og russiskari Bíbliu. Heim við sær fekk hann eisini eina føroyska Bíbliu.

Hansara fulla navn er annars Wondemagenjehu. Hetta merkir orðarætt: Vit fingi ein beiggja. Ofta verða nøvn givin eftir umstøðunum, tá børnini verða fødd. Kanska hevur Wonda verið tann elsti beiggin, og tí hevur hann fingið hetta navnið. Aðrar umstøður sum síggjast aftur í navninum kunnu vera, at viðkomandi er føddur í regni ella tíðliga á morgni fyri at nevna nøkur dømi.

Framhald á næstu síðu

Russisk skip á Nólsoyarfirði.

Gøtumenn úr Etiopia. At teir skuldu fáa vitjan av landsmanni úr Murmansk var heilt óvæntað.

Gøtukonur úr Etiopia.

gleðiboðskapin. Kanska vóru hesir etioparar eisini ávøkstur av tí, ið hann sáði og bað fyri landsmonnum sínum so langt, langt síðani! Hetta sang-ørindi rann mær í huga:

Og hin etiopari sat og las í Skriftini, ja, hann trúði og varð doyptur hinaferð, tá ið Filip boðskap bar um ta kelduna, sum var opnað móti synd og smittu hinaferð.

Áh, tann kelda, sum varð opnað hinaferð, hinaferð, enn við kraft og heilsu síni flýtur her! Sum øldir hava runnið, mong sál har hefur funnið lívið í tí keldu, opnað hinaferð.

Drotningin úr Saba Meðan vit eru í Bíbliuni kunnu vit nevna Drotningina av Saba, sum vitjaði Salomon kong fyri at kunna seg um hansara ríkidømi og vísdom. Samb. etiopiskari søgn gjørdi Salomon drotningina við barn, og hon fekk ein son, sum kallaðist Menelik. Hann sigst at vera ættarfaðir til etiopisku keisara-ættina. Hetta man vera nakað ivasamt, men hevur tó stóran part í etiopiska samleikanum.

Søgan um Jákup og Jóhannes Her var av tilvild talan um eina samanrenning av tvínum einastandandi etiopiskum lagnum, sum eru grundarlag fyri hesa grein.

Søgan byrjar við, at Elsa Jacobsen fór sum trúboðari til Etiopia í 1960, har hon eisini arbeiddi sum sjúkrasystir og jarðarmóður. Ein dagin kemur ein pápi á dyrnar hjá Elsu við nýfóddum tvíbúrum – tveimum dreingjabørnum. Hann greiðir frá, at

mamman er deyð undir føðingini, og ørindini vóru, um Elsa ikki vildi taka dreingirnar til sín. Í fyrstani hevði hon lítlan hug til tað, men seinni gjørdist greitt, at lagnan hjá dreingjunum annars var sera óviss. Tað var óeydna at fáa tvíbúrar, og ikki minst tá teir vóru orsøkin til, at mamman doyði. So Elsa tók dreingirnar, sum fingi nœvnini Jákup og Jóhannes. Søguna um teir hava vit havt fyrr í blaðnum, men fyri at gera hana stutta, endaði hon við, at Jákup og Jóhannus fyri nøkrum árum síðani komu til Føroya við familju, og tískil eru 10 etioparar nú í Føroyum. Tað eru teir báðir við konum og tilsamans 6 børnum. Eitt av børnunum, Eliesar, er føtt í Føroyum. Tey vaksnu hava fingið arbeiði og børnini ganga í skúla, og hetta tykist alt at rigga væl.

Søgan um Wöndu Wöndu hevur eisini eina heilt einastandandi søgu. Hann er føddur í 1965 og er tískil 40 ára gamal.

Hann kemur úr býnum Gyón, sum er umleið 114 kilometrar sunnanfyri Addis Ababa, høvuðsstaðin í Etiopia. Hetta er nakað væl norðari enn Kónsa, hagani Jákup og Jóhannes koma. Pápi Wöndu var bóndi og átti nógva jørð, og sum tað skilst, vóru tey hampiliga væl fyri figgjarliga. Tey vóru 9 systkin. Pápin og mamman vóru av hvør síni ætt og høvdu ymisk tungumál. Wöndu dugur tey bæði. Annað av teimum var almenna málið amharisk, sum etiopararnir í Gøtu eisini tosa. Hetta málið hevur 270 bókstavir og tekn!

Wöndu búði í einum kristnum øki, so øll familjan og fólkin har á leiðini vóru virkin trúgvandi. Her virkaðu eisini úlendskir trúboðarar.

Etiopia er eitt sera stórt land. Tað er 800 ferðir so stórt sum Føroyar, og har bógva meira enn 70 mió. menniskju. Har eru nóg ymisk fólkaslag. Umframt almenna málið, amharisk, eru 70-80 onnur mál við 200 dialektum. 45-50% av fólkinum eru muslimar og 35-40% kristin, tey flestu av teimum koptisk. Landbúnaðurin umboðar 85% av vinnuni. Etiopia er annars kent sum kaffiland og er einasta land í Afrika, sum ikki hevur verið europeisk koloni. Landið var tó hersett av Italia undir seinna heimsbardaga.

Marxisman tekur yvir Men tá Wöndu var 9 ára gamal, hendi nakað kollveltandi. Etiopia hevði verið keisaradømi síðan

1. öld, og keisarin í mong ár var Haile Selassie. Í 1974 var hungursneyð í Etiopia, og hetta skapti órógv í landinum. Úrslitið var ein kommunistisk kollvelting, og Etiopia verður útnevnt at vera ein marxistisk-leninistiskur statur. Keisarin doyði undir ókendum umstøðum og varð helst fyribeindur. Nýggjur einaræðisharri gjørdist Mengistu, sum vildi gera Etiopia til ein harðkókaðan einaræðis stat. Úrslitið var eitt harðræði av teimum allarringasta, og hetta hevur Elsa eisini verið eygnavitni til. Hon hevur við egnum eygum bæði sæð eitt slíkt harðræði koma til, og eisini sæð tað fara til grundar aftur!

Hóast stýrið var anti-

kristiligt, so fingi útlandsku trúboðararnir kortini toluligan frið at virka. Orsøkin var tann, at grundarlagið fyri heilsuverkinum í landinum júst vóru trúboðarastøðirnar við teirra sjúkrahúsum og klinikkum. Uttan hesar hevði tann ringa støðan, sum var í økinum, gjørst munandi verri. Kristindómurin var so mikið sterkur í Etiopia, at valdsharrarnir ikki rættiliga tordu at leggja seg ov nóg út við tey kristnu.

Men tey kristnu vórðu kortini forfylgd og pínd vegna ta "hóttan", tey vóru ímóti statinum. Hetta merkti Wöndu eisini. Elsta systir hansara sat í fyra ár í fongslu av átrúnaðarligum og politiskum ávum, og hetta hevur neyvan verið gamansleikur. Í aðrar mátar merktu tey eisini kollveltingina við, at jørðin varð tikin frá pápanum, so nú gjørdust tey ognarleys.

Lík fram við vegjaðaran Wöndu merkti eisini hesa politisku skipan sum næmingur í almenna skúla-verkinum. Nýggju valdsharrarnir lögdu dent á at hava eitt gott skúlaverk. Fyrst og fremst fyri at fólkið skuldi læra at lesa og skriva, men eisini fyri at kunna ávirka børnini rættan veg. Hetta minnst Wöndu eisini væl.

Ein dag um vikuna skuldu tey skúlaskur um Marx og Lenin. Tá vóru tey eisini noydd at ganga kravgongu til frama fyri hesa nýggju politisku trúarlærana í landinum. Wöndu minnst, hvussu tey plagdu at ganga fram við fólki, sum lógu skotin við vegjaðaran. Hetta var tilætlað fyri at vísa næmingunum, hvat kundi henda, um tey viku av "røttu" leiðini.

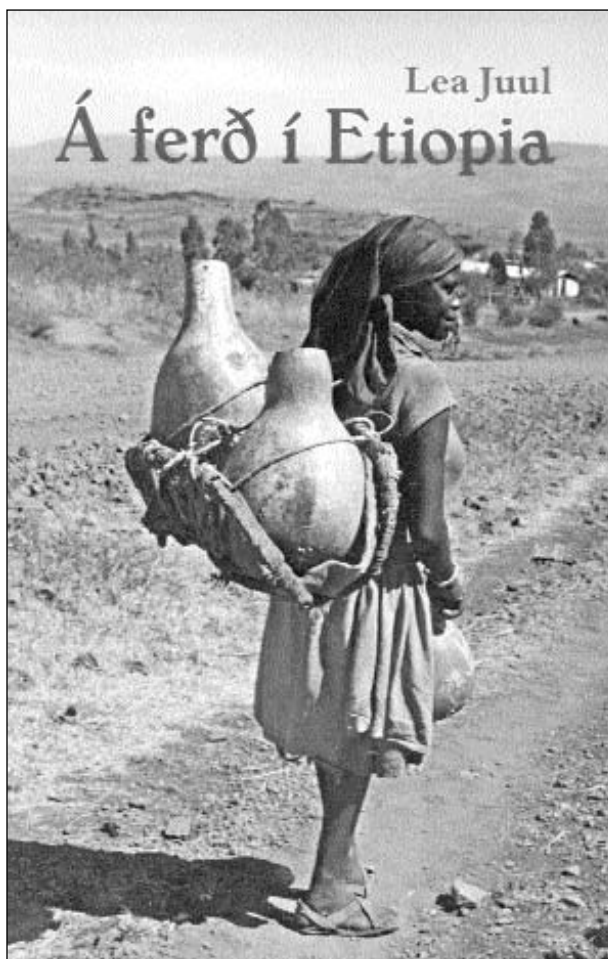
Teir veruligu makthavararnir í landinum vóru

russar. Teir høvdu eisini áhuga fyri at menna fólkið í landinum, og hetta var sjálvsagt í lagi. Hetta varð m.a. gjørt við at senda ungar etioparar til Russlands at fáa útbúgving, sum teir so kundu koma heim aftur við, og landið kundi fáa nyttu burtúr.

Til Russlands at fáa fiskivinnuútbúgving Summi vórðu vald at fara vegna rætta politiska trúgv. Hesum mundu neyvan størsta nyttan fáast burtúr. Onnur vórðu vald eftir dugnaskapi. Tað er greitt, at Wöndu er valdur eftir hesum. Hann virkar sera gløggur, og hann lærði eisini – sum ein av teimum fáu – enskt heima í Etiopia. Wöndu, ein beiggji hansara og ein vinur fingi tískil í boði at fara til Russlands, og teir tóku av. Tá var Wöndu um 20 ára gamal.

Hugsanin var, at Wöndu skuldi vera við til at menna fiskiskapin í føðilandinum aftan á sína útbúgving. Landið hevði ikki nóg havøk. Landsluturin Eritrea einasti landspartur, sum lá út í móti Reyða Havinum, men mett varð at hetta var nóg mikið til at kunna menna ein munandi fiskiskap í landinum.

Tískil fór Wöndu upp til Murmansk, har hann fekk eina fiskivinnutøkniliga útbúgving. Her kom hann eisini at merkja, hvussu kommunistiska skipanin virkaði. Hann hevði eina etiopiska bíbliu við sær, og hana átti eingin at kunna fingið fortred av, tí eingin annar skilti, hvat stóð í henni. Men ein russiskur felagi hevði vurnast krossin á permuni og meldaði hann til rektaran. Wöndu fekk eina ávaring. Um hann hevði verið verið russari, hevði hann uttan iva verið burturvístur.

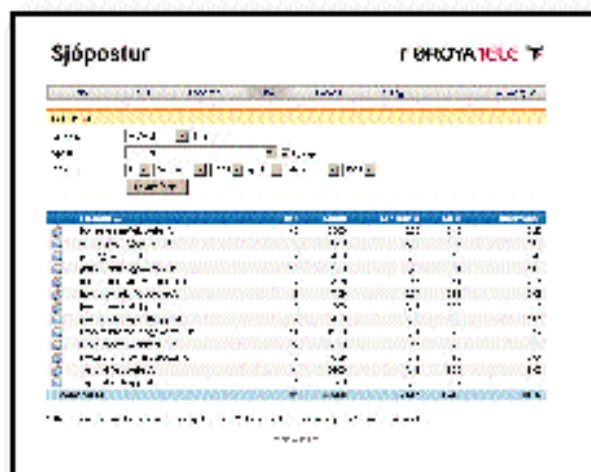
Lea Juul, systir Elsu, var í Etiopia og ferðaðist fyri nøkrum árum síðani. Tá skrivaði hon hesa bókina. Sum perman vísir var hetta ein heilt onnur verð. Bókin fæst í Luthers Bókhandli við Landavegin.

Sjálvvirkandi avrokning av t-post kontum

Reiðarlíð kann nú bjóða manninglini elna tænastru, ið ger tað lættari at halda sambandið við tey kæru heima. Við Sjóposti fær hvør maður umborð sín egna persónliga t-postkassa. Skilpanin heldur skil á, hvussu stór nýtslan er, og avroknar við hvønn einstakan.

Á helmasíðunni www.sjopostur.fo fæst yvirlit yvri nýtsluna. Skipanin kann knýttast saman við Tel-Log, ið heldur skil á útreiðslunum av telefonnýtslu.

FØROYATELE T
Tél 90 90 90, www.telto.fo

"Atlantic Navigator" er eitt stórt arbeiðspláss. Við eru 110 fólk umframt avloysararnar.

Hesaferð vóru uml. 150 tons í posanum.

"Atlantic Navigator" – 19. juni 2006:

Hvør stertur verður gagnnýttur

Orð og myndir:

Torleif Johannesen

Ofta verður tikið til – og við røttum: "Tað er munur á skipum!" Fara vit eitt ella tvey ártíggir aftur í tíðina, so vóru tað ikki mangir føroyingar, sum roknaðu við, at vit í dag skuldu hava skip í flotanum fyri hundratals milliónir krónir. Kortini er tað nú ein verðuleiki.

Nýliga var eg umborð á einum føroyskum fiskiskipi, sum er 96,2 metrar langt og 18,5 metrar breitt. Bara brúgvín er umleið 105 fermetrar. Hóast skipið hevur 120 koyggjur, so verða "bara" tær 110 brúktar, tí tað er manningartalið. Við eru 90 føroyingar, 10 norðmenn og 10 russarar.

Hugni lesarin hevur longu nú varhugan av, hvat skip skrivað verður um, jú, svarthvíti svartkjaftatrolarin hjá JFK trol, "Atlantic Navigator".

Hevur nógva orku Síðani "Atlantic Navigator" var bygdur í 1996 í Norra, hevur skipið mestsum "ferðast" verðina runt. Nógvastaðni var tað illa sætt, tí tað var so stórt, og veiðiorkan var hareftir.

Loksins sær út til, at skipið hevur fingið ein fastan bústað í Klaksvík, hevur KG 14 á bógnum og veiðir av føroysku svartkjaftakvotuni.

At hetta stóra skip er effektivt, prógva tøluni, sum vanliga verða givin upp, tá "standard" upplýsingar verða givinir fyri eitt tilíkt skip.

Skipið hevur 2 Wichmann motorar á 3.750 kw, ella 10.190 hestakreftir. Ein ljósmotor á 3.000 kw og ein á 1.200 kw.

Leggja vit samlaðu ravnagnsmegina saman umborð, so er hon uppá 8310 kw. Umroknað til húsarhald, so klárar "Navigator" at veita ravnagn til 8.000 húsarhald,

sum er umleið helvtin av føroysku húsarhaldinum. Nevnast kann eisini, at vatngerarin klárar at gera 1.000 tons um samdøgnið.

Skipið bunkrar 1,5 milliónir litrar, sum kosta umleið 4,5 mill. krónir, og brennur 45 tons av olju um samdøgnið.

Veiðiútgerðin

"Atlantic Navigator" hevur 4 troltrumlar og 4 trol. Hvør trumlan er uppá 48 tons. Tær aftaru verða mest brúktar. Annað trolíð er 2.304 metrar í ummál. Tað vil við øðrum orðum siga, at tað gapar umleið 180 metrar í breidd og 100 metrar høgt. Tað er umleið 700 metrar langt.

Hitt trolíð er 2.016 metrar í ummál og gapar umleið 140 metrar í breidd og 90 metrar høgt. Posarnir taka umleið 180 tons og verða tiknir inn í einum. Tí hevur skipið tveir kraftigar gilsar, sum orka at hála 180 tons upp

gjøgnum sliskuna.

Trollemarnir eru 15 fermetrar hvør.

Verksmiðjan

Av troldekinum fer fiskurin niður í 3 tangar, sum taka umleið 100 tons tilsamans. Úr teimum fer fiskurin so niður í ein ella tveir av teimum 4 RSW kølitangum, sum taka 100 tons hvør.

Hygga vit uppá sjálva verksmiðjuna, so er hon rættiliga stór og í tveimum hæddum.

Fyrst kemur fiskurin úr RSV tangunum fram á eitt flutningsband, sum síðani førir fiskin til skiljmaskinuna, ið skilur svartkjaftin í 4 støddir. So fer fiskurin í 4 kør, har flutningsbond síðani føra fiskin til tær 16 skerimaskinurnar, sum avhøvda, flekja og skrædla. Flakið verður so malið til fars. Eftir tað verður vætan pressað úr farsinum, sukur sett til og pakkað í 10 kilo posar. Posarnir verða so lagdir í

pannir og frystir. Tá fryst er, verða tveir posar koyrdir í eina eskju, so leiðis at 20 kilo eru í hvørjari eskju. Eskjurnar verða stáplaðar upp á plattar, plastik vavt rundan um og loraðir niður í lastina, har truckur setir plattin uppá pláss.

Frá skerimaskinuni fer høvdið, magin, ryggurin og sterturin í eina kvørn, har tað verður malið. Síðani verður tað kókað, turkað og pakkað sum mjøl í 25 kg sekkir. Sekkirnir verða stáplaðir upp heilt frammi í gron á báðum hæddum.

Um verksmiðjuna kann upplýsast, at teir 16 skerarnir optimalt klára at skera 4 milliónir fiskar um samdøgnið. Optimala frystiorkan er 300 tons um samdøgnið, men teir hava "bara" 14 frystarar, sum klára 150 tons.

Í miðal klára verksmiðjan at arbeiða umleið 100 tons um døgnið, og klárar sostatt at fylla lastina, sum

tekur gott 1400 tons, uppá 14 samdøgur, um nóg mikið av fiski er.

Tá úrtøkan av surimi (svartkjaftafarsi) er best, liggur hon millum 15 og 25 prosent. Tá hon er ringast, er úrtøkan umleið 10 prosent. Restin fer sum skrivað til mjøl.

Mjølverksmiðjan klárar í mesta lagi at arbeiða 60 tons um samdøgnið, og mjølgoymslan er umleið 500 tons.

Manningin

Verður hugt nærri at manningini og hvat hesi ymisku gera, so er "Atlantic Navigator" eitt stórt og fjølbroytt arbeiðspláss. Øll kunnu ikki arbeiða alla staðni, og tí hava hesi ymisku fólkinu sítt fasta starv.

Nøkur av manningini arbeiða í 12 tímar og hava so frí í 12 tímar. Meginparturin arbeiðir í 6 tímar og hava so frí í 6 tímar.

Á brúnni eru skiparin og stýrimaðurin. Í galluni eru 2 kokkar og 1 upp-

Tríggir vælnøgdir pakkarar.

Føroyingar, norðmenn og russarar manna maskinrúmið.

Sunnukvöld er kalt borð.

vaskari á hvørji vakt. Afturat teimum er ein vaskikona, sum ger reint umborð og vaskar klæðir.

Á troldekinum eru 4 mans á hvørjari vakt. Á verksmiðjuni arbeiða samanlagt 73 fólk og í mjølinum 6 fólk. Maskinfólkini eru 14, og tá eru reperatørar og elektrikarar íroknaðir.

Manningarrúm

Umborð eru eitt-mans kømur og tvey-mans kømur. Allir yvirmennirnir hava eitt-mans kamar við vesi og brúsu. Restin av manningarrúmum eru innrættað soleiðis, at fyrst kemur ein inn í eina "stovu", frá stovuni, sum er í miðjuni, eru 3 ella 4 kømur við 2 koyggjum. Til hesar 6 ella 8 menninar – ella 6 ella 8 damurnar – er eitt vesi við brúsu.

Hóast "Navigator" er væl størri og nýggjari enn "Næraberg", so meina fleiri, at kømurini vóru betri umborð á "Nærabergi".

Yvirmennirnir hava eina messu og upphaldsstovu fyri seg, meðan restin av manningini hevur eina stóra messu, eina upphaldsstovu og eitt sjónvarpsrúm.

Góður matarlystur

"Uden mad og drikke, du er helten ikke", sigur orðtakið. Tað sannast eisini umborð á "Atlantic Navigator". Kokkurin upplýsir, at tað gongur nógvur matur alt samdøgnið, tí

fólk arbeiða og hava vakt allar 24 tímarnar.

Hann sigur, at taka vit ein vanligan dag og deila hann upp í máltíðir, so sær hann nakað soleiðis út:

Kl. 06.00 er morgunmatur. Tá hava náttarkokkarnir bakað 80-100 bollar ella rundstykki. Rugbreyð, fransbreyð, keks og pálegg ella ymiskt súpandi kann manningin fáa sær alt samdøgnið. Eftir tørvi verða 50-100 egg kókaði. Harafturat kemur "biksimatur", rísingreytur ella suppa.

Kl. 12.00 er døgurði. Tá verða 22 kg av kotelettum stókt, 30 kg av eplum og 5 kg av grønmeti kókað, og 15 litrar av sós gjørdir.

Kl. 18.00 er nátturði við bollum og karry. Til tað fara uml. 18 kg hakkikjøti, sum malið verður til, uml. 25 kg. av bollum, 5 kg. av rísi, 10 kg av eplum og 3 kg av brokkoly.

Kl. 24.00 er aftur "døgurði". Tá er fiskafat við uml. 15 kg av fiski saman við øðrum góðum. 25 kg av eplum og 8 kg av grønmeti.

Dagkokkarnir arbeiða frá 08.00 til 20.00, og náttarkokkarnir frá 20.00 til 08.00.

Um samdøgnið verður drukkið 25-30 litrar av kaffi, 40 litrar av saft, 12 litrar av juice og 12 litrar av cacao.

Dagliga verða tvær stórar skuffukøkur bakaðar

og dessert gjørd til døgurðan bæði á middegi og á midnætt. Náttarkokkarnir baka 8 rugbreyð og 8 franskbreyð annanhvønn dag. Dagkokkarnir hava kioskina, sum selur kioskvørur, handskar, styvlar, arbeiðsklæði o.a.

Hjún egið kamar Samanumtikið má sigast, at tey 110 fólkini umborð á "Atlantic Navigator", ið kunnu samanberast við eina líta føroyska bygd, hava tað gott, eta gott, men arbeiða eisini nógv – um nóg mikið av fiski er at fáa.

Av manningini eru 17 konufólk og eini hjún.

Hetta er fyrsti túrur hjá "Navigator", at eini føroysk hjún eru við sum ein partur av manningini. Tað hendi nakrar ferðir við "Nærabergi", men tá vóru fólkini útlendingar.

Hjúnini fáa sjálvandi eitt kamar fyri seg, men onga dupltekoyggju.

Reinleikin á verksmiðjuni er – og skal vera – í hásæti, tí surimi er ein liðug vora. Tí verður ofta vaskað bæði væl og leingi mitt á túri og serliga væl, tá túrurin er liðugur.

Brandur Nólsoy, skipari metir, at útlitini fyri fiskiskapinum eru góð.

Hóast oljuprísurin er høgur, so eru bæði prísirnir á surimi og mjølinum hækkandi.

Fyrsti M.S.Sc í stjórn málafrøði frá Fróðskaparsetrinum

Rúni Rasmussen er fyrsti studenturin, sum hevur tikið masterprógv í stjórn málafrøði eftir lestur á Sögu- og samfelagsdeildini. Rúni Rasmussen hevur frammanundan lokið prógv sum B.S.Sc. í stjórn málafrøði og B.A. í sögu við Fróðskaparsetur Føroya.

Ólavur Christiansen hevur verið vegleiðari hjá Rúna í samband við masterritgerðina.

Rektarin Jóan Pauli Joensen handaði Rúna prógv, og helt hann eisini stutta røðu, har hann millum annað kom inn á, at setrið er í støðugari kapping við onnur universitet um allan heim. Fíggjarkarmurin ger hesa kappingina ógvuliga trupla og harafturat gera vánaligu hølvisviðurskiftini eisini kappingina torføra.

Røðan hjá Jóan Paula er prentað niðanfyri:

Góði Rúni!

Æraða samkoma!

Ein av teimum góðu og gleðiligu løtunum hjá einum rektara er m.a. høvið at handa prógv, tá studentar eru lidnir við útbúgving sína. Eitt slíkt høvi er í dag. Í hesum førum er eisini talan um eina ikki sørt søguliga stund, tí Rúni Rasmussen er tann fyrsti á setrinum, sum kann prýða seg við titlinum M. S. Sc. alla tí latín-ska *magister socialis scientiarum*, sum tað stendur so fínt í kunngerðini.

Her fyri fingur vit øll ein skelk av Pisa-kanningini. Tað er gott við einum kvækki av og á. Tað er eisini onkur, sum hevur víst á, at setrið er steðgað í vøkstrinum. Tí hetta er at siga, at tað tók sína tíð at fáa setrið upp á fótur aftur eftir kreppuna í 1990-unum. Tá játtanin til setrið í árávis lækkaði á hvørjum ári. Tað eru jú teir fíggjarligu karmarnir sum avgera vøksturin. Hin vegin skulu vit taka tað sum eitt sera gott tekin, at vinnan og fólk útanfyri setrið vísa stovnum ans. Eisini setrið eigur at fáa ein kvækk av og á, tí tað fær fólk at hugsa og kanska broyta vanar – skifta kós. Landsstýrismaðurin hevur sett eina nevnd at gera uppskot til lóg um samansjóðing av fleiri lærdómstovnum í Føroyum. Tað er mín sannføring, at ætlanin at skipa alla hægri útbúgving í Føroyum í eina hægri eind er eitt ríisastig tann rætta vegin. Men eg haldi ikki at vit eiga at bíða ov leingi við at kasta saman, tí sum norðmenn plaga at siga, *det grejer sig i sjøen*.

Fari eg ikki heilt skeiv-

Rektarin Jóan Pauli Joensen ynskir Rúna Rasmussen tillukku við próvnum.

ur, so kemur tann nýggi lærði háskúlin – tað nýggja politiskt skapta setrið, at skapa fleiri møguleikar enn tað eru í løtuni, bæði tá talan er um útbúgving og gransking. Henda nýggja konstruktiónin er ein politiskur vilji, og tí rokni eg eisini við, at politikarar okkara fara at verða góðir við henda nýggja alva sín, og at teir av fullum huga fara at bera so í bandi, at tey lesandi nú fara at fáa góð kor at arbeiða og lesa undir, Visjónir skapast í einum fólk, av fólk millum fólk.

Tað er sjálvandi gott at kunna koyra gjøgnum tunlar landið á tamb, men framtíðin og lív okkara er ikki ilógur tunlar eittans, men eisini vitarnar og kunnleika- ilógur í ungdom okkara. Fólk og serliga ungdomurin er okkara størsta tilfeingi.

Tað er ein global kapping millum heimsins universitet fyri at fáa bestu studentar, bestu lærarar og granskarar. Vit eru við í hesi kapping. Eitt er at duga at selja seg, men tað sit selja skal halda mát.

Fáa vit ikki heilt skjótt ein rímiligan høliskarm – ein betri innpakking – og eitt gott umhvørvi til studentarnar at liva og virka í, so standa vit veik í kappingini um okkara egna ungdom.

Uttan mun til hvat er og verður, so er støðan tann í dag, at vit hava fingið okkara fyrsta master ella meistara í stjórn málafrøði. Frammanundan ert tú ikki bert B.S.Sc í stjórn málafrøði, men eisini B.A. í sögu, so tú hevur eina sera holla og breiða útbúgving og eina røð av titlum at seta á visittkort-ið.

Tað er eingin orsök til at dylja, at meistararitgerð tín *Politisk ástøði og valdsbýtið – ein komparativ greining* stóð mál við einum 11- tali. Tað er gott fyri teg og ikki minst fyri Sögu- og samfelagsdeildina, sum hevur útbúgvandi teg.

Eg fari sum rektari at ynskja tær Rúna og Sögu- og samfelagsdeildini til lukku við fyrsta meistaranum í stjórn málafrøði.

Til ber eisini at styttu sær stundir á alnótini.

FØROYA SJÓMANNADAGUR KLAKSVÍK 16.-20. aug.

 FØROYA
SJÓMANNADAGUR

Nú ber til at teknað seg til kappingirnar sum verða á Føroya Sjómannadegi 19. august
Tilmelding: á tel. 456285 ella send ein mail til nordpres@post.olivant.fo

Kappingarnar verða hesar og vinnarnir verða føroyameistarar í hvør sínari kapping

Fyri mannfolk:

- skera agn
- trolbøting
- sjómanstaki
- kasta lodd
- halda dregg
- kelving

Fyri kvinnur:

- reinskering av flaki
- hoppa á boyum

Fyri bæði kynini:

- egning
- Knýta uppí
- svimjing um vanna

Fyri báts- og skipsmanningar:

- togtogan millum skipsmanningar
8 persónar
- stafettrenning við stampum
8 persónar

Føroyameistarin í egning vinnur 10.000 kr og eina ferð til heimsmeistarakappingina í Noregi í 2007

Føroya Sjómannadagur

 klaksvíkar
kommuna

 FØROYA BANKI

Tað er langt frá Etiopia til Murmansk!

Wondu fór ongantíð heim aftur til Etiopia. Fremsta grundin fyrri hesum var, at sum frá leið, sleit Eritrea seg leyst frá Etiopia. Har var leingi upp-reistur, sum kostaði mong mannalív, men endin var, at Eritrea gjørdist sjálvstøðugur statur, sum eisini seinni hevur verið í kríggi við Etopia. Her kann verða nevnt, at Menakhem Ben Yami, sum er kendur av okkara lesarum, hevur verið júst í Eritrea at leggja fiskimonnum har lag á. Hetta merkti, at Etiopia nú var uttan atgongd til havið, og tískil vóru heldur ikki somu møguleikar fyrri fiskiskapi og fyrri at fáa nyttu burtur úr lærdóminum hjá Wondu. Tað kann eisini verða nevnt her, at í 1991 varð ræðustýrið hjá Megistu

rikið frá valdinum aftur, og hann rýmdi av landinum til Zimbabwe. Hann var vinur við Robert Mugabe, sum er sama bølmenni, sum Megistu var. Nú er so kortini eitt slag av fólkaræði í Etiopia, men leiðarin hevur sett seg á valdið við bert at hava síni egnu ættarfólk í øllum týðandi stórvum í landinum. Jørðina hava tey ikki fingið aftur, men tað ber til at leiga og keypa jørð bíliga. Fann gentu í Russlandi Ein onnur orsök til at Wondu ikki fór heim aftur var hon, at Wondu hitti eina russiska gentu – Maria, og tey giftust. Heilt russisk er hon kortini ikki. Mamma hennara var sami, so hon er hálv russ-

isk og hálv samisk. Tey bæði eiga tvey børn. Ein drong, sum er 7 ár og farin í skúla og eina gentu, sum júst er fødd, og sum hann beint nú hevur sæð fyrri fyrstu ferð. Tískil kom Wondu at sigla við russiskum fiskiskipum, og hann hevur verið nógva staðni kring knøttin sum fiskimaður. Serliga hevur hann fiskað kring Afrika og ikki minst við Suðurafrika. Men nú hevur hann so verið á svartkjaftaveiðu á okkara leiðum. Hann fór heim leygarmorgunin fyrri tveimum vikum síðani, og hetta var sera spennandi, tí nú skuldi hann síggja sína nýföddu dóttir. Men kvøldið fyrri, sum hann fór avstað, fingi vit orðið á hann heima hjá Johan. Og so lógið var tað, at av til-

vild var ein annar russari eisini hjástaddur. Hetta var Ivan Eginsson, sum kom inn á gólvíð. So teir báðir høvdu eisini okkurt at práta um. Seks mánaðir burtur Við trolaranum eru umleið 90 fólk. Wondu letur væl at svartkjaftafiskiskapinum, og tað hevur eisini verið nógvr svartkjaftur hjá færoysku skipunum. Svartkjafturin verður ikki virkaður, men hann verður heilfrystur umborð. Heima í Russlandi er hetta eisini bíligur matur. Inn-tøkan hjá fólki í hansara starvi er ikki so galin eftir russiskum viðurskiftum. Hann forvinnur einar 1.500 usd. um mánaðin, alt eftir fiskiskapinum, og verður hetta roknað at vera sera gott har. Hann roknar seg

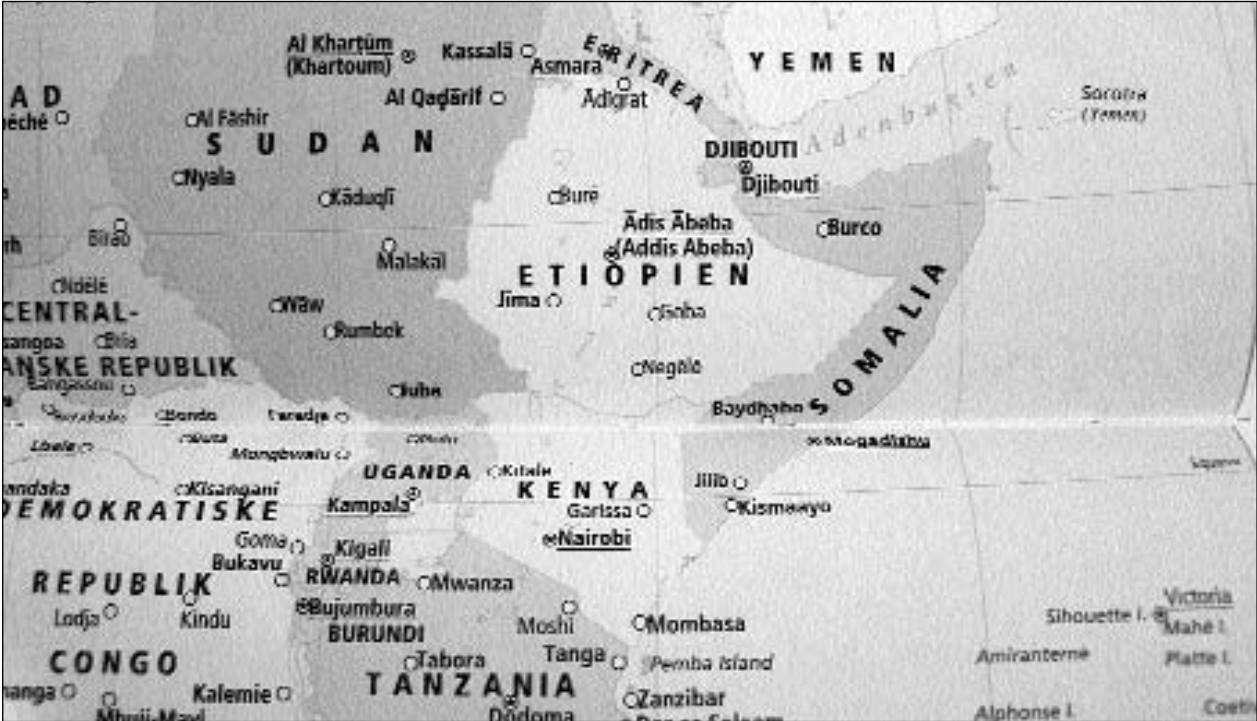
eisini at vera rættiliga væl fyrri. Wondu hevur verið við í 6 mánaðir út í eitt. Hetta kann ljóða leingi hjá okkum, men er ikki leingi eftir teirra viðurskiftum, og nú roknar hann við at vera heima í nakrar mánaðir. Her roknar hann eisini við at fáa nóg mikið at tríva í aftaná at hava verið so leingi burtur. Men væntandi kemur hann helst aftur á okkara leiðir. Tá vænta vit at hitta hann aftur. Wondu dámar sera væl at búgva í Murmansk. Í teimum størri býunum í Russlandi er nógv rasisma, og fólk verða frá hond myrd vegna teirra húðarlit. Men tað tykist, sum at longur norður, tú kemur, tess tollyntari eru fólk, og hetta sæst eisini í Murmansk, sum er nærum tað norðaligasta ein kann sleppa. Her eru eingir slíkir trupulleikar.

Virkið trúarlív Her er eisini eitt virkið trúarlív. Undir kommunismuni var eingin vælvild móttvegis trúarlívi, men tað var tó tolt, um gingið varð eftir reglunum. Tá var tað ortodoksa kirkjan, sum var tann stóra almenna kirkjan, og tað er hon enn. Hon sigur tó ikki fólki so nógv. Eingin skilir tað, sum verður sagt, tá øll tala er á gomlum russiskum máli, sum fólk ikki skilja í dag. Wondu heldur eisini, at her gongur tað nógv út upp á pengar. Tað eru krambúðir í hvørjari kirkju, sum selja alt møgulegt, ikki minst ljós, sum verða tendrað til minnis um tey deyðu. Tað skal nú sigast, at hjá fremmandum er tað hugtakandi at vera við til slíka gudstænastu,

serliga vegna tann vakra sangin. Ortodoksa kirkjan er heldur ikki tollynt móti øðrum kristnum samkomum, sum ikki skulu rokna við at fáa stórvegis stuðul hiðani. Sjálvur er Wondu við í einari protestantiskari samkomu. Hon hevur ikki enn nakra samkomuhøli. Tey royna at fáa loyvi frá myndugleikunum, men gongur tað ofta seint her, so gongur tað enn seinni har. Tí leiga tey seg inn í eina ítróttarhøll sunnudagar, og har er javnan fult. Tað koma kanska eini 1.000 fólk á møti.

Skulu hittast í ár 2000 Av teimum 9 systkjunum hjá Wondu, eru sjei uttanlands. Beiggin, sum fór til Russlands saman við Wondu, býr í Týsklandi. Ætlanin er at savnast aftur heima í Etiopia í ár 2000 – komandi ár. Hetta er ikki ein prentvilla. Etiopia brúkar nevniliga tann julianska álmanakkan, og sambært honum, eru vit nú í ári 1999. Pápin er deyður, hann var nakað nógv eldri enn mamman. Hon livir enn, og hevur tað gott og kann gleðast um, hvussu væl tað hevur gingist hennara børnum.

Hugtakandi søga Vit halda hetta vera eina hugtakandi søgu. Tað var sera stuttligt at hitta Wondu. Tað er sjálvsagt áhugavert at lesa um hansara viðurskifti og um tað, hann hevur upplivað. Men at hoyra tað fortalt av hansara egna munni, meðan tú situr undir liðini á honum, hevur verið sera spennandi.

Her síggja vit, hvar Etiopia er á heimskortinum. Wondu er ættaður úr plássi, sum er nakað sunnanfyri Addis Abeda. Etiopararnir í Gøtu búði nakað væl syðri. Tá Wondu fór til Ruslands var Eritrea ein partur av Etiopia. Tá var tað ein meining í at fáa sær eina fiskivinnuútbúgving. Men við stovnsetan av Eritrea sum eitt egið land misti Etiopia atgongdina til havið og harvið møguleikan fyrri veruligari fiskivinnu.

Søgan um Drotningina av Saba

Tá ið drotningin av Sába hoyrði orðrómin um Sálomon, kom hon at royna hann við gátum. Hon kom til Jerúsalem við ovurmiklum viðføri, við kamelum knossandi undir burðum av balsamurtum og nógvum gulli og dýrum steinum; og hon kom til Sálomons og talaði við hann um alt, sum henni í brósti búði. Men Sálomon svaraði øllum spurningum hennara; eingin lutur var kongi fjaldur, sum hann ikki kundi greina henni frá. Og tá ið drotningin av Sába hevði sæð allan vísdóm Sálomons og húsið, sum hann hevði bygt, matin á borði hans og bústaðir tænaara hans, hvussu skutilsveinar hans bóru seg, og hvussu teir vóru klæddir, skeinkjarar hans og brenniofrini, sum hann ofraði í húsi Harrans, tá bilaði henni hugur av bilsni; v6 og

hon mælti við kongin: »Satt var tað, sum eg hoyrði heima í landi mínum um teg og vísdóm tín! Men eg vildi ikki trúgva tí, sum sagt varð frá, fyrr enn eg var komin og hevði sæð tað við egnum eygum; og tá var tað ikki helmingurin, ið eg hevði hoyrt gitið; tú ert nógv vitrari og ríkari, enn eg hevði hoyrt! Sælar eru konur tínar, og sælir eru tænarar tíni, ið standa frammi fyrri tær og lýða á vísdóm tín! Lovaður veri Harrin, Guð tín, ið hevur tokka til tín, so at hann setti teg í hásæti Ísraels! Av tí at Harrin ævinliga unnir Ísrael, gjørði hann teg til kong til tess at fremja rætt og rættlæti!«

Síðan gav hon kongi stórt hundrað talentir av gulli og nøgdir av balsamurtum og gimsteinum; so nógv av balsam-

urtum kom ongantíð aftur sum tað, ið drotningin av Sába flutti Sálomoni kongi. Og skip Hiram, ið fluttu gull frá Ofir, komu eisini við stórum nøgðum av sandelviði og gimsteinum úr Ofir. Av sandelviðinum læt kongur smíða træverk í húsi Harrans og kongshøllini og somuleiðis søltur og hørpur sangarunum til handar; ongantíð síðan hevur tílikur sandelviður komið til landið ella verið sæddur har. Afturfyrri gav Sálomon kongur drotningini av Sába alt tað, ið hon hevði hug á og bað um, umframt tað, sum hann tignarliga gav henni óbiðin. Síðan fór hon við fylgi sínum heim aftur í land sítt.

Tá "Fame" misti róðrið

Í teimum frásøgnum, vit høvdu í fjør heyst frá Sofus Poulsen, okkara manni í Aberdeen í meira enn hálva öld, var eisini ein frásøgn um, tá Fame misti róðrið og varð sleipaður inn í Aberdeen í januar 1959. Um hesa hending skrivaði Sofus:

"Fame" kom niður tann veturin, og teir mistu róðrið. So "Ternan" togaði teir niður. Teir komu út fyri Aberdeen, og "Ternan" hevði ikki loyvi at toga hann inn hagar. Tað máttu togbátarnir gera. So bleiv loyst og "Ternan" kom inn, og eg fór umborð. Vit lurtadu eftir "Fame" á fiskabylgjunum. Nú hoyri eg Regin á Rógvu, skiparan, siga: "at nú fóru teir á land". Tá vóru trossarnir, sum vórðu nýttir at sleipa við, slitnaðir. Loðsbáturin kom so og stútaði hann út frá aftur. So fingi teir annan trossa, og hann slitnaði eisini. Men so fingi teir enda frá "Fame", og tá riggaði.

Tríggjar dagar seinni, fekk agenturin eina rokning frá Aberdeen Tug Company fyri tveir trossar. Eg fór so at kanna eftir, hvussu long livitiðin var á

einum slíkum trossa. Hann skuldi vera 9 mánaðir. Fekk eisini kannað, hvat teir kostaðu at keypa. So fór eg yvir á skrivstovuna saman við skiparanum og agentinum og segði, at eg var komin í sambandi við rokningina hjá "Fame". Eg spurdi so stjóran, hvussu gamlir trossarnir vóru, og svarið var: 18 mánaðir. Eg segði, at hetta var tað dupulta av tí, sum var garanterað. Og eg segði við stjóran, at hann kundi vera fegin um, at her ikki var talan um ein 10.000 tonsara, men um eina lítla slupp, sum hekk uppi í hasum trossunum. "Fame" slapp undan at gjalda fyri trossarnar.

Vit hava nú fingið myndir frá hesi hending, sum vóru í blaðnum "Evening Express". Tann mest eina-standandi av hesum mynd-

Væl var troffið av myndamannin, sum klickti júst sum endin slitnaði.

um er tann, sum verður tikin, júst í somu løtu sum endin brestur, og vit síggja endar sveiggja í luftini.

Í blaðnum verður eisini greitt frá hesi ferðini, sum kundi fingið ein so dramatiskan enda.

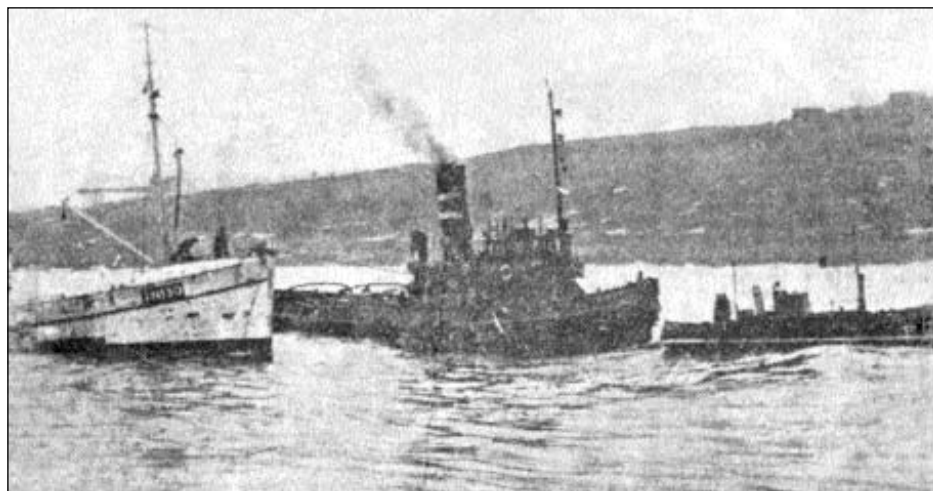
"Fame" var á veg niður at selja. Hetta var fyrsti túrur sum skipari hjá tí tá 23 ára gamla Regin av Rógvi, og sum seinni gjørdist ein av okkara kendu skiparum.

180 fjórðingar úr Foula í Hetlandi fingi teir róðurskaða í ringum veðri, og skipið rak fyri vág og vind. "Ternan" hoyrði neyðarkallið frá teimum. Teir komu til hjálpar og tóku "Fame" uppá sleip til Aberdeen. Men uttanfyri Aberdeen tók sleipibáturin "Danny" yvir, og sum greitt varð frá hjá Sofusi, slitnaðu endin. Tað var nógvur norðanvindur, og skipið rak hjálparleyst móti tí, sum kallaðist Girdlenes Rocks, har onkur enskur trolari áður var blivin vrak.

Tað stóð nógv á mann- ingini tá, men tað eydnaðist við hjálp frá loðsbátinum at forða fyri at "Fame" rak á land, og eftir baks í 20 minuttir fingi teir aftur enda umborð, og so aftur at sleipa. Men so hendi tað aftur, at endin slitnaði, og aðru ferð rak "Fame" fyri vág og vind. Og tá er tað, at teir fáa enda frá "Fame" og nú heldur.

Skiparin á sleipibátinum segði aftaná við blaðið Evening Express, at her hevði staðið nógv á báðu ferðirnar, og teir vónaðu ikki at koma í somu støðu enn einaferð. Um tað ikki hevði eydnast at fáa fast báðu ferðirnar, kundi úrslitið gjørst vanlukkuligt vegna vind og streym sum var.

Regin segði við blaðið, at fyrst at fáa róðurskaða og síðan tvær ferðir at vera við at reka á land hevur merkt, at hetta hevði verið ein ræðuligur túrur.

Loðsbáturin, sleipibáturin og Fame inn í eina trygga havn.

At enda trygt í landi. Á myndini: f.v. maður av Ternuni, Símun úr Hvalba, gjáarmaður, Sigmund Dam, Erhard Dam, Arngrim Petersen, Regin av Rógvi. Umborð á Ternuni: Ove Ellingsgaard, Dánjal Danielsen.

Sofus aftur í havnini í Aberdeen, har hann hevur tikið ímóti so nógvum føroyskum skipum. Her plagdu trolarar at liggja síð um síð við gronini móti kajuni. Nú eru eingi fiskiskip men bert oljuvinna. Soleiðis kann tíðin broytast.

Vit hava eykalutir á
goymslu og útvega
teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf. 44 41 74
Fax: 44 42 86

SAXOFON

Tlf. 31 68 08

Farmaskipasáttmálin

Her verður skrivað undir. Ev.: Eyðstein Djurhuus, Navigatørfelagið, Jógvan Nybo, Maskinmeistarafelagið, Hákun Djurhuus, Reiðarafelagið og Vilborg Vestergaard, sjómannadeild FFs.

Sum vit greiddu frá í næstseinasta blaði, vórðu manningarfeløgini og Reiðarafelagið fyrri Farmaskip seinast í mai mánaði samdir um ein nýggjan sáttmála fyrri komandi tvey árini.

Vit prenta nýggja sáttmálan saman við lønartalvum aðra staðni í blaðnum. Vit koma við nøkrum ískoytum.

Tað serliga við hesum samráðingum hevur verið, at øll feløgini hava samráðst í felag. Tað nýskapandi í hesum er, at semja er um nýggja lønartalvu hjá maskinmanning og navigatørum. Hetta verður sett at vera eitt stórt

framstig, tí tað er ein grundleggjandi ósemja nógva staðni, hvussu teir ymisku bólkarnir av navigatørum og maskinmanning skulu lønast í mun til hvør annan. Henda træta er loyst í Føroyum.

Eisini kann verða nevnt, at friðarskyldan í sersáttmálunum fyrri frálunda-vinnuna verður longd við fimm árum.

Høvuðsbroytingin í sáttmálanum er, at 1% kemur upp á eftirlønarpuppsparingina, sum tískil fer frá 4 til 5%, og 1,7% kemur upp á sjálva lønina. Tað sigur nakað um, hvussu væl samráðingarnar hava gingið, at øll hækkingin

kemur upp á beinanvegin, meðan tað vanliga verður gjørt í tveimum stigum.

Í sáttmálanum verður víst til eina fundarfrásøgn frá fundi 15. mars millum feløgini, og henda snýr seg fyrst og fremst um "Norrönu".

Ein av spurningum her var, at fasta manningin á "Norrönu" hevur verið sett í starv fyrri bert eitt ár í senn, men tilsøgn er givin um, at hetta skal ikki henda framyvir. Tað skulu bert vera tey, sum beinleiðis eru sett fyrri styttri tíðarskeið, – sokallaðir "summarfuglar" – sum skulu hava tíðaravmarkað

setanarskjal.

Ein annar spurningur er, hvussu løn og frítíð skulu skipast hjá manning, sum verður sett í eitt lægri lønt starv í vetrarsiglingini. Tá kann tað vera óheppið fyrri húshaldandi at fara niður í løn. Loysnin kundi verið, at lønin verður varðveitt, og at tað heldur verður talið á fríðøgum, sum verður regulerað. Semjað var um, at hetta væl kundi lata seg gera í samráð við reiðarið.

Hvussu verða sjómenn løntir? Tað kann spyrjast, hvussu sjómenn verða løntir. Lønin er í tveimum. Tað er sjálv mánaðarlønin, og so er tað frítíðin, sum løn verður goldin fyrri.

Taka vit eina vanliga dekkarahýru, so er hon kr. 18.552. Hendan lønin er fyrri 15 arbeiðsdagar, og hetta gevur í dagløn kr. 1.237 + 1,5% í frítíðarískoyti, og verður dagløn-in tá kr. 1.255. Verður 5% eftirlønargjald lagt afturat, kemur daglønin upp á kr. 1.317. Beinleiðis árs-lønin verður kr. 226.000 árliga fyrri 182 fríðagar og 182 arbeiðsdagar.

Hjá tí størsta bólkinum umboð á "Norrönu" – restauratiónshjálparar – er mánaðarlønin kr. 15.611. Hetta gevur eina samlaða dagløn upp á kr. 1.109. Tað ber eisini til at fáa eina hægri løn við at avtala færri fríðagar.

Tað var í 1981, at dekkarar við farmaskipum fyrstu ferð finga sáttmála. Hetta var eftir, at sjómannadeild FF's var stovnað. Undan tí var lønin ein heilt onnur. Tað vóru skip, har manningin bert fekk vanliga minstuløn hjá fiskimonnum uttan løn í frítíð.

Alt samanumtikið kann sigast, at tað er gingið væl framá.

MASKINMEISTARI søkist

Eitt fast starv sum maskinmeistari á Fossáverkinum í Vestmanna er leyst at søkja til setan frá umleið august 2006.

Starvið:

Maskinmeistaraarbeiðið umfatar rakstur og hald av Fossáverkinum, bæði sum dagarbeiði og sum vaktarbeði uttanfyri vanliga arbeiðstíð.

Undir Fossáverkinum hoyra eisini Mýru-, Heyga- og Eiðisverkið, sum eins og vatnturbinan á Strond verða stýrd frá Fossáverkinum. Talan er um tilsamans 7 vatnturbinuaggregat við einum samlaðum mátti upp á 28,4 MW og 4 vindmyllur upp á iált 2 MW. Harafturat stýrir vaktavandi á Fossáverkinum býtið av framleiðsluni millum elverkini í meginøkinum, herundir eisini Sundsverkið og Strond (lastfordeiling). Eisini er vaktavandi á Fossá-verkinum koblingsleiðari fyrri háspenningsanleggini í meginøkinum.

Førleikakrøv:

Krævt verður, at umsøkjararnir hava fulla maskinmeistaraútbúgving, t.v.s. víðkað maskinmeistaraprógv ella 3 ára maskinmeistaraskúlapróg.

Lønin:

Starvið er lønt sambært 6. lønarflokk eftir sáttmála millum SEV og Maskinmeistarafelagið.

Lønin verður ásett eftir starvsaldri frammanundan.

Byrjunar- og endalønin í 6. lønarflokk er í løtuni netto ávikavist kr. 24.581,51 og kr. 26.288,56 um mánaðin. Harafturat verður goldið í eftirlønargjaldi tilsamans ávikavist kr. 3.072,69 og kr. 3.286,07 um mánaðin.

Umframt nevndu løn kann roknast við vaktargjöldum og møgulega av og á eisini úrtíðarløn.

Umsóknir:

Umsóknir skulu saman við prógvum og møgulegum ummælum verða send Elfelagnum SEV, Postrúm 319, FO-110 Tórshavn og skulu vera SEV í hendi í seinasta lagi fríggjadagin, tann 21. juli 2006.

Nærri upplýsingar:

Nærri upplýsingar um störvini fáast við at venda sær til Pól Joensen, verksmeistara á Fossáverkinum ella til Berg Didriksen, deildarstjóra á Maskindeildini, báðir á telefon nr. 346800.

Tórshavn, tann 14. juni 2006.

Elfelagið SEV

Lønartalva fyrri farmaskip pr. 01.03.2006

		Pr. 01.03.2006
Kokkahjálparar	50% av dekkaraløn	9.276
15-16 ára gomul	65% av dekkaraløn	12.059
17-18 ára gomul	85% av dekkaraløn	15.769
Kahúttsgentur		17.172
Dekkarar		18.552

Kokkaviðbót verður ásett solciðis:

Skip við tali av mynstraðari manning

	Pr. 01.03.2006
7-9 mans	1.028
10-13 -	1.672
14-	2.314

Norrøna Lønartalva pr. 01.03.2006

Bólkur 1	Kokkadreingir/gentur undir 18 ár og kokkalærlingar	10.509
Bólkur 2	Lættmatrósar samb. § 1 í sáttmálanum	
Bólkur 3	Restauratiónshjálparar (herundir kokkahjálparar, kahúttsgentur, cafeteriafólk, salongfólk, barrhjálparar, kioskhjálparar, uppvaskarar, sleiparar, pláturvendarar)	15.611
Bólkur 4	Matrósar, tónleikarar, buffistar, kassagentur	16.867
Bólkur 5	Informatiónsfólk, smyrjibreyðsfólk, bátsmenn	18.430
Bólkur 6	Salongsfyrstøðufólk, bakarar, kokkar, barrfyrstøðufólk	19.324
Bólkur 7	Goymsluvørar, yvirkakarar, yvirkokkur	20.072
Bólkur 8	Fjarilari, Ass. Pursari	22.983
Bólkur 9	Hovmeistari	24.476
Bólkur 10	Yvirhovmeistari	26.037

Lønin hjá skipsassistenti á 2.stigi er kr. 19.914 og á 1. stigi kr. 22.127. Flutt verður frá 2. stig á 1. stig aftan á fyra ára starvstíð. Afturat hesum koma aldursviðbøtur, har reglurnar eru hesar:

Viðbót verður latin eftir 3, 6 og 9 ár, ávikavist kr. 700, kr. 1.400 og kr. 2.100 fyrri lønarflokkarnar hjá skipsassistentum og uppeftir. Fyrri lønarflokkar undir hetta er viðbóttin ávikavist kr. 500, kr. 1.000 og kr. 1.500.

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyrri at siggjast - og tá kostar hon heiltur ikki so nógv.

Gerð eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%.

Telefon: 31 13 69
ff-blad@post.olvant.fo

Enskur trolaraskipari á sjómannadegnum:

Hevur fiskað saman við føroyingum og undir Føroyum

Sjómannadagurin verður aftur í ár í Klaksvík. Veruliga verða teir fimm dagar, tí sett er upp ein skrá, sum byrjar 16. og endar 20. august. Tann stóri dagurin við øllum kappingunum verður tann 19. august.

Tað verða nógv spennandi tiltøk hesar dagar, og fiskimannafelagið hevur so medvirkað til eitt av teimum. Tann 20. august kemur royndi trolaraskiparin Ken Knox úr Hull í Onglandi at hava eina áhugaverda framløgu í myndum og orðum, sum kemur at umfata hansara lív til sjós við serligum denti á viðurskipti, sum hava við Føroyar og føroyingar at gera.

Í næstseinasta blað greiddu vit frá, at Ken í summar skuldi fara tveir túrar við stuttleikaferðaskipum, har hann á ferðini skal greiða ferðafólkunum frá teimum økjum, tey koma til við serligum denti á fiskiskap.

Ken Knox er við á tveimum túrum. Tann fyrri er við "Black Prince" hjá Fred Olsen Line. Teir fóru úr Leith í Skotlandi 22. juni og komu á Havnina leygardagin 24. juni, har teir lógu kl. 8-15, tá ferðafólkini finga møguleika at kunna seg um Føroyar við at fara útferðir. Úr Føroyum varð siglt til Íslands, har farið varð inn í Vestmannaoyggjum. Síðan gongur ferðin til Grønlands, har lagt verður at í Narsak. Seinna túrin kemur Ken á Havnina 20. august við "Saga Rose", og teir liggja allan dagin frá kl. 8 til kl. 18. Tí liggur tað so væl fyri at koma til Klaksvíkar júst í samband við sjómannadagin.

Vit eru komin í samband við Ken gjøgnum Jens Chr. Olsen, stjóran á Fiskamarknaðinum. Teir kennast frá teirri tíðini, tá Jens var stjóri á fiskamarknaðinum í Hull.

Ken greiðir frá, at hann á hesum ferðum hevur 5 framløgur fyri ferðafólkunum. Tær skuldu vera um:

- fiskiveiðusøgu, serliga við atliti til Hull,
- um Føroyar, og um skip og fiskiskap undir Føroyum,
- tað sama um Ísland, men her kann hann eisini greiða frá teimum toskakríggjum, sum hann var við í,
- um Grønland, og saltfiskaveiðu har, har føroyingar vóru ein partur av manningini,
- um "leyst og fast".

Her er "Black Prince" við at fara avstað aftur av Havnini. Um hetta skip verður annars sagt:

Skrásett í Bahama. Heimstað í Nassau. Ferð 20 míl. Ferðafólk 451. Manning 200. Bruttotons 11.209. Longd 143 metur. Breidd 20 metur.

Vit hava útvegað Ken nakað av tilfari um Føroyar. M.a. vildi hann eisini greiða frá føroysku siglingini undir krígunum. Her er tað so heppið, at frágreiðingin um kenda túrin hjá "Union Jack" er týdd til enskt, og er henda frásøgn eisini við á skránni.

Bretskir fiskimenn vóru betri kendir undir Føroyum enn føroyingar. Vit hittu Ken, tá hann var á Havnini við "Black Prince" nú leygardagin. Vit finga váttað, at hann hevur eina framúr vitan um fiskiskap. Vit finga frá honum einar 20 myndir úr Grønlandi saman við eini fløgu við nøkrum av teimum myndum, sum hann hevur víst ferðafólkunum. Tey tóktust eisini at vera sera áhugað í hesum evni, og vit halda tað vera stuttligt, at tað skal vera ein breiti, sum greiðir útlendskum ferðafólkunum frá um júst okkara fiskivinnuviðurskipti!

Ken veit eisini nógv um fiskiveiðu undir Føroyum, har hann eisini hevur roynt seg sum skipari. Vit læntu frá honum tað sjókort frá 1960, sum vísir leiðirnar, har bretar veiddu. Her eru Føroyar eisini eru við, og har tað eru nágreiniligir upplýsingar um fiskiveiðuviðurskipti undir Føroyum. Saman við kortinum er eisini ein bók við ýtum og leiðbeiningum fyri fiskiskapi á somu leiðum.

Alt hetta vísir, at bretskir fiskimenn veruliga kendu

botnin undir Føroyum út í æsir og kendu hann betri enn føroyingar sjálvir. Hetta kom eisini til sjóndar, tá føroyingar byrjaðu at veiða eftir botnfiski undir Føroyum fyrst í 70-unum. Tá máttu teir biðja skiparar úr Aberdeen kom at leiðbeina teimum!

Hetta er alt sera áhugavert tilfar, sum vit fara at hava í hesum og komandi bløðum.

Á saltfiskaveiðu við føroyingum undir Grønlandi. Ken er 70 ára gamal og hann hevur verið á sjónum í eini 50 ár. Hansara týðningarmesta starv nú kann sigast at vera, at hann er formaður fyri "Royal National Mission to Deep Sea Fishermen", hvørs virki vit greiddu frá í einum av okkara frásøgnum úr Hetlandi herfyri.

Annars virkar hann nú sum "kendur maður" á fiskiveiðuøkinum. Hann var við tí kaðalskipinum, sum legði Cantate telekaðalin, sum vit minnst kom uppá land í Tjørnuvík fyri nøkrum árum síðani. Hann skuldi síggja til, at kaðalin ikki skuldi vera til ampa fyri fiskiskap.

Eisini fer hann út á skúlar at greiða frá sínum royndum á sjónum, og hesum eru eisini tey smærru börnini 9-10 ára gomul hugtikin av, ikki minst tí nógv av teimum hava havt abbar, sum hava verið við til slíkan fiskiskap. Fiskiskapur í Hull er annars stórt sæð farin í

søguna í dag.

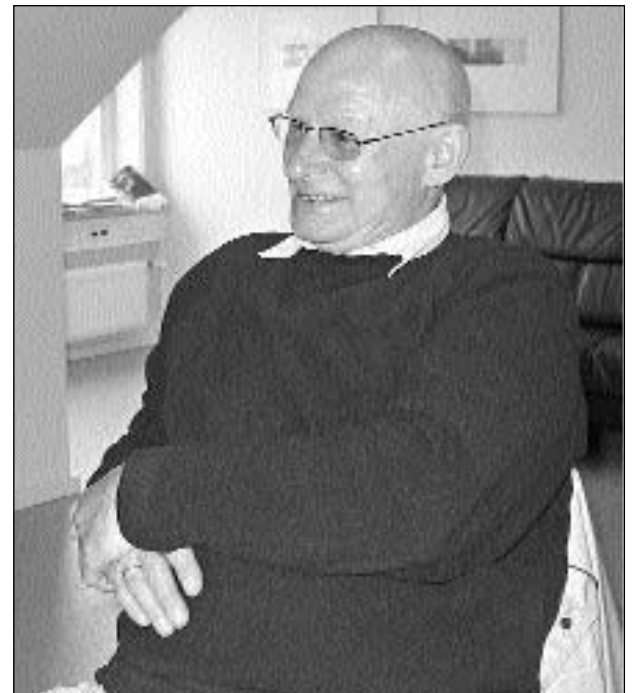
Millum fyrstu royndirnar hjá Ken til skips var saltfiskaveiðu undir Grønlandi. Søgan aftanfyrir hesa veiðu er, at um miðjan 50-árin var so nógvur ísfiskur á marknaðinum í mun til eftirspurningin, at prísirnir fóru í botn. Tað var javnan, at fiskurin endaði sum fiskamjøl, og hetta var undirgangur fyri flotan, og stórir partur av honum varð lagdur. Tá varð avrátt hjá fyrst trimum trolarum at fara at royna at fara til Grønlands á saltfiskaveiðu, og hesir vóru "St Leger", skipari var Dusty Miller, "St Celestin", skipari Bert Robinson, og so "Roderigo". Hesi skipini fóru saman til Grønlands 10. apríl 1954.

Men teir vóru als ikki vanir við saltfisk, og tað vóru skipini heldur ikki útgjörð til. Vanliga manningin var 20 mans, men nú vóru kómur gjörd undir bakkanum, so 20 mans afturat kundi koma við. Bretar kendu einki til fleking ella hagreiðing av saltfiski, men ráð vóru fyri tí, nevniliga føroyingar, sum tá heldur ikki høvdu líkinda skip at sigla við. Nógvir fóru til Íslands, meðan aðrir fóru við týskarum og bretum. Manningin varð tiskil helvt um helvt føroyingar og bretar, fyrst og fremst úr Hull.

Ken gjørdist kokkur, og hann skuldi kokkast fyri føroyingarnar. Tá kom hann eisini at royna ræst-an fisk. Tað gekk heilt væl við fiskiskapinum. Teir

Hesi ferðafólk eru væl og virðiliga kunnað um Føroyar, og eisini um føroyska fiskimannasøgu.

Ken Knox á vitjan á fiskimannafelagnum.

gjørdur tveir túrar fyrsta árið, tann fyrri tók 57 dagar og tann seinni 59. Hesar túrir vóru føroyingarnir tiknir umborð í Føroyum á veg til Grønlands og settir av her, tá skipið fór til Esbjerg at landa.

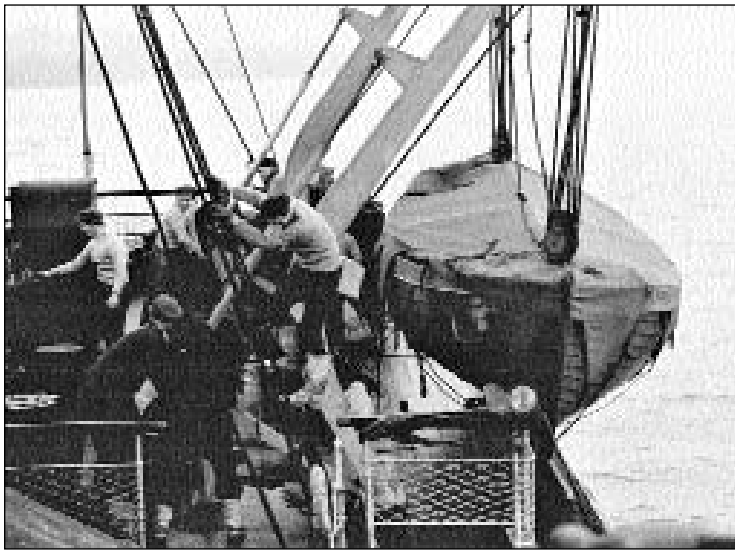
Hetta er ikki ein fiskiskapur, sum so nógv hevur verið at hoyrt um, men tað mugu vera menn, sum enn eru á lívi, og sum hava roynt júst hetta. Teimum, sum vita meira, vilja vit fegin frætta frá. Annars kann tað verða áhugavert, um nakrir teirra verða at síggja á framløguni hjá Ken 20. august.

Ken sigur eisini, at tað er nærum ótrúligt, at hóast strævna lívið, so megnaðu teir at skipa fyri einum orkestri umborð burtur úr ongum! Maskinmeistarinn, sum man hava verið nakað musikalskur, fekk burtur úr tilfari í maskinrúminum gjørt

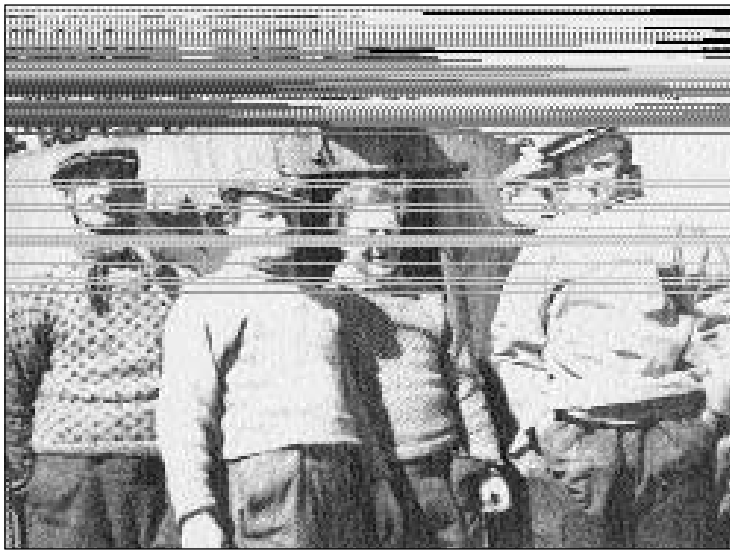
instrumentir, sum spælast kundi uppá. Eisini føroyingar vóru við í hesum. Teir spældu enn tá á einum náttklubba í Esbjerg trý kvöld, meðan teir vóru niðri og landaðu!

Aftaná vælýdnaðu royndirnar hjá hesum trolarum vóru fleiri Hull-trolarar, sum gjørdur tað sama, og sum finga sær føroyskar flekjarar. Ein av hesum kallaðist "Kingston Emerald". Ken hevur tosað við menn, sum vóru við her. Teir siga, at teimum hevði dámað væl at komið í samband við teirra føroysku skipsfelagar. Hesi kunnu venda sær til okkara. Myndirnar, vit hava, eru tiknar umborð á hesum trolaranum, og vit vilja fegin frætta, um nakar kennist við menninar.

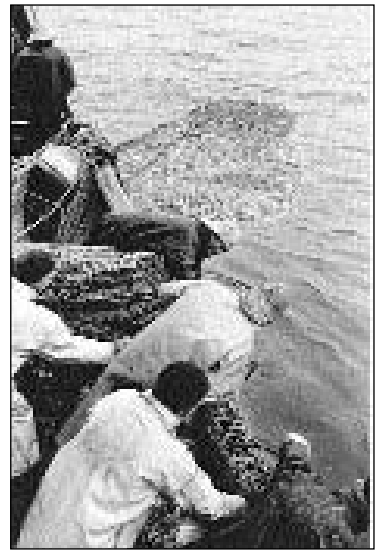
Framløgan í Klaksvík verður tíðliga seinnapartin, men tíðin verður nærri lýst.

Bjargingarroynd umborð á Kingston Emerald. Longu í 50-unum høvdu teir bjargingarroyndir við bretska trolarum.

Fiskimenn úr Føroyum og Hull á saltfiskaveiðu undir Grønlandi í 1956.

Tað vóru fyra máltíðir um dagin, tær flestu við trimum rættum. Her var nóg mikið at gera hjá tveimum kokkum, serliga tá tvinnir appetittir skuldu mettast, nevniliga føroyskur og enskur.

Tað var ikki ofta, men tað hendi kortini, at tíð varð fyrri einum kortspæli.

Trolíð kemur á borðið. Føroysku fiskimenninir eru í alpuhúgvu.

Fiskurin verður fyrst blóðgaður og so avhøvdaður og flaktur. Síðan verður hann máldur niður. Tað vóru 10 kassar til tonsið av saltfiski.

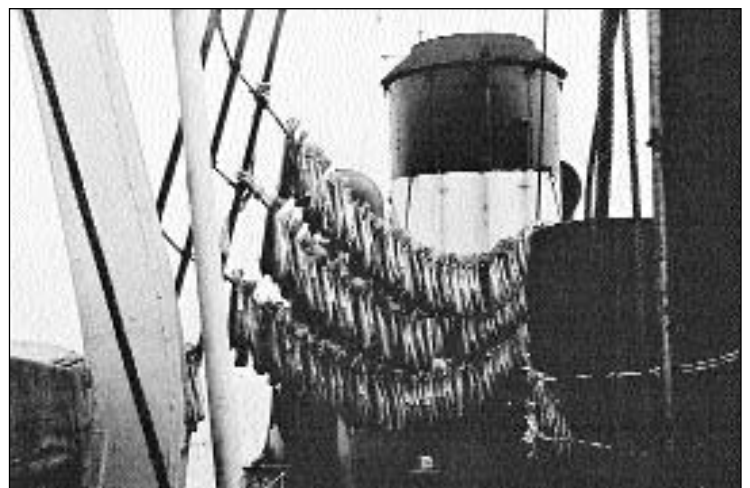
Her verður gjørt reint. Føroysku fiskimenninir komu úr nógvum bygdum í Føroyum, men teir flestu vóru úr Havnini.

Her verður fiskurin saltaður í lastini av einum føroyingini. Eftir 2-3 vikur skuldi fiskurin rívast um, so her var nóg mikið at gera.

Fremst er meistarinn við at smyrja eitt trolspæl. Aftanfyrri standa føroyskir fiskimenn og flekja.

Tað er ikki ringt at gita, at her eru føroyingar umborð.

Jonhard á Skansa

13. juli 1935 - 10. juni 2006
in memoriam

Tað bróta brot so sorgarvond
á Syðrugøtusandi,
tí heintaður í Harrans hond
er enn ein lívsins andi.

—

Eg kendi teg ei fyrr enn nú,
tú sjúkur lást á beði,
og tó frá sjúkralegu tú
oss gøddi væl við gleði.

Um stúrin onkur bros ei bar,
tú reystligani mælti,
at kúrir fyri lívið var,
sum grind í dovnum salti.

Tú einusinni sligin varð
við herviligum happi,
og tó tú lagnu tína bar,
sum reystur avrekskappi.

Tú bardist við tín lista lut
í áratíggju tveggja
at ongin tína sáru sút
í sinn sær skuldi leggja.

Eg sá tey koma hvønn ein dag,
tey øll um lív títt vóru,
og tú, við tínum ljósa lag,
tit saman mótbuð bóru.

Tú segði mær um lívið títt,
um børn og konu kæra,
har alskur átti støðið sítt
at laða lívsins varða.

Tú segði mær um barnabørn,
um tvíburðar, sum báðir
for abban vórðu vælavørn
heilt frá, teir vóru smáir.

Tú glaður vart um alt títt hús,
um øll, tú rópti tíni,
sum um teg stóðu heil og fús,
nú lív títt fór um sýnu.

Eg visti ei, at nos enn vond
so nær for framman lógu,
sum slíta skuldu lívsins bond,
har vit í stovu lógu.

Tú vart so tolin, í tær lá
ein sælur lívsins farri,
tí trúfastur í tíni trá
var hægri lívsins Harri.

Tú fórst um deyðans feigdarflúr
við lívsins vón í vænti,
sum mangan annan góðan túr,
ið tínum heimi tænti.

—

Nú livir eftir minnið títt
so glæsiligt í vavi,
har heim og vinur, hvør fekk sítt,
av tínum lívsins havi.

—

Eg takki, at tað untist mær,
nú liðugt er at dansa,
at lagnan læt mær minnir kær,
frá Jonhardi á Skansa.

Um bróta brot á Gøtusand,
nú Jonhards lív er farið,
so dagar upp um lón og land,
hans vakri minnisvarði.

—p m p

Til minnis um
Jonhard Vang Jacobsen

Føddur 13.07-1935. Deyður 10.06-2006

Tað var nakað óvæntað, tá
deyðsboðini komu av tí
bert 70 ára gamla Jon-
hardi av Skansa. Víst hevði
hann havt eitt strik fyri
mongum árum síðani,
men hann sá út til at vera
komin væl fyri seg aftur.

Jonhard var sonur
Thominu Jacobsen, fødd
Vang, ættað úr Kálvhús-
inum á Glyvrum og Símin
Petur Jacobsen, á Skansa-
num í Syðrugøtu. Símun
Petur doyði beint eftir
kríggið, og Mina, sum hon
var kallað, sat eftir við
fimm synum, tann yngsti
Óla Jákup, var bert 3 ára
gamal, og Jonhard, sum
var næstelstur, var um 10
ár.

Tað var ikki lætt at vera
einkja tá, og almenni
stuðulin til einkjur var
sera avmarkaður. Men
Mina fekk dreingirnar
undan í øllum góðum.
Hana minnast gøtufólk
sum eitt skilafólk, og sam-
stundis eisini sum eitt
lívsstykki, sum ikki fall í
fátt, hóast hon misti
mann og tveir synir í
bestu árum. Hon gjørdist
meira enn 90 ára gomul.

Jonhard fór – sum van-
ligt hjá dreingjum tá í tíð-
ini – til skips 14 ára gam-
al, og var hann m.a. við
"Vesturhavinum Blíða",
við mammubeiggjanum
Jákup Andreas Vang sum
skipara. Tað vita øll, at teir,
sum fóru við "Vesturhav-
inum", fingur seg eisini
royndar.

Jonhard giftist í 1960
við Poulu úr Norðragøtu.
Hon er dóttir Petru, ættað
av Skipanesi, og Hans Pet-

er Petersen. Vit bæði
vuksu upp í sama túni í
Norðragøtu. Hiðani eru
mong góð minnir.

Eg fór saman við Dag-
finni – beiggja Poulu – í
skúla í 1951, og fylgdust
vit ofta í skúla. Minnist
framvegis hugnan at
koma inn hjá teimum.
Húsini vóru smá, og børn-
ini vóru mong, men Petra
var eitt arbeiðsgrev. Minn-
ist hana sum eina sum
altíð bant, og pløggini,
hon hevur lagt úr hond-
um, munnu vera ein stór
rúgva. Hans Petur var fiski-
maður burturav, og hon-
um havi eg eisini verið
saman við til skips. Hann
var hálvbeiggja Hans Jacob
Havstreym, sum varð vald-
ur til formann í fiski-
mannafelagnum í 1932,
men sum gekk burtur
sama vár við "Immanuel".

Mamma teirra – Mia –
gjørdist nærur 100 ár, og
hon var ein stór persóns-
menska. Hon búði á ellis-
árum heima hjá Jonhardi
og Poulu, har hon hevði
tað avbera gott. Minnist
enn hvussu hugnaligt tað
var at koma inn at vitja
Miu heima hjá teimum í
Syðrugøtu.

Jonhard og Poula bygdu
í Syðrugøtu. Hann fór
upp á land at arbeiða
skjótt eftir, at tey vóru
gift. Hansara lívsstarv gjørd-
ist at vera maskinførari
hjá Landsverkfrøðinginum,
nú Landsverk. Fyrst við
vegagerð, seinni á knúsi-
verkinum á Lambareiði.
Um veturin var kavaruð-
ing, og hann helt í fleiri ár
gamla bratta Leirvíksveg-

in opnan, eins og hann
eisini helt vegin til Fugla-
fjarðar. Arbeiðsdagarnir
vóru ofta langir, og tað
var ikki heilt vandaleyst
heldur, tí var tað at berg-
holið til Leirvíkar kom.

Jonhard og Poula fingur
børnini Simonu og Hans
Petur. Tey fingur 5 barna-
børn og ein langommu
og -abbason.

Jonhard bleiv sjúkur
fyri 21 árum síðan. Uttan
ávaring fekk hann blóð-
tópp í hjartað, og tað var
so ógvusligt, at tað var
eitt Guds undur, at hann
yvirlivdi. Blóðtøppur kom
eisini í heilan, so Jonhard
mátti læra alt av nýggjum.
Jonhard segði, at elstu
abbabørnini, tvíburastr-
arnar, sum tá vóru 3 ára
gamlar, vóru hansara
bestu lærarar, tá ið hann
aftur skuldi læra at tosa,
og hetta skapti eisini eitt
serligt samband teirra
millum. Man kann siga, at
hann fekk hesi seinni ár-
ini til gávus.

Jonhard lærði seg at liva
lívið við síni sjúku. Seyð
hevði hann til ítriv í
Skansagerðinum, so tíðin
fall honum ikki tung.
Hann fekst annars við alt
tað heimaarbeiði, sum
hoyrir einum húsi til.

Tað verður saknur í Jon-
hardi. Hann var ein skila-
maður, sum tað altíð var
hugnaligt at koma á tal
við, skemtingarsamur sum
hann var.

Ærað veri minnið um
Jonhard á Skansa.

Óli í Tjørnustovu

SELUR TÚ

skipa- ella
bátaútgerð?

So er FF-blaðið ein
høllur boðberi, sum
fer umborð á skipini
– umvegis reiðariini –
hvønn útgávudag.

Gerð tí eina
skilagóða
lýsingaravtalu
við okkum

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Telefon 31 15 69
ff-blad@post.olvant.fo

Tíðindaskriv:

Føroysku kirkjurnar eru eitt spæl

Finn tvær eins kirkjur, og tú hevur eitt par. Savna mest møguleg pør, og tú hevur vunnið.

So einfalt og so stuttligt kann tað vera at spæla sær við føroysku kirkjurnar.

Fyri umleið einum ári síðan byrjaði tankin
um eitt spæl við føroysku kirkjunum. Tað
var maður Marjon, barnaráðgevan hjá
Heimamissionini, Sjúrdur Poulsen, sum
kom við hugskotinum. Bræv varð síðan
sent til kirkjuráðini um at stuðla hesi
verkætlan við tí fyri eyga at økja um áhug-
an fyri kirkjunum í Føroyum og sjónliggera
tær við einum familjuspæli til fólk í øllum
aldri. Harafturat er hetta eitt gott sambind-
ingarlið ímillum kirkjuna, sunnudagsskúl-
an og Heimamissionina. Umframt hetta, so
fær sunnudagsskúlaarbeiðið í Føroyum eitt
vónandi eitt avlop.

Tvítýdningur
Spælið eitur "Finn kirkjuna", og tað kann
skiljast upp á tveir mátar. Spælarnir finna

tvær myndir, sum eru eins, men samstundis
verða teir eisini mintir á kirkjuna og at
leita í Guds hús.

Við í spælinum eru 37 føroyskar kirkjur,
og tilsamans eru 2.500 spøl gjørd.

Spølini kunnu keypast frá Heima-
missionsforlagnum á www.hmf.fo,
hmf@mission.fo ella tlf. 470000 og í sölubúðum kring landið. Spælið kostar 80,00 kr. Tey koma í sölubúðirnar í næstum og fara at kosta 80 kr. fyri hvørt spælið.

Hevur verið drúgt
Marjon Poulsen, barnaráðgevi, sigur, at tað
hevur tikið langa tíð. Ætlanin var, at tað
skuldi vera liðugt áðrenn ársskiptið, men
nústani er alt komið upp á pláss.

Marjon og Sjúrdur hava sjálvi sett spælið

upp, og myndirnar eru ymsaaðni frá.
Onkrar hava tey tikið sjálvi, og onkur er av
internetinum. Spælið er gjørt hjá
Jørgensen Engros í Danmark og er prentað
í Kina. Tað tók meira enn ein mánað at
koma heim haðani, men nú er tilbúgvað alt
komið upp á pláss, sigur Marjon Poulsen.

Heimamissionsforlagið
437 Nesvík

Elinborg Joensen

Kærunevndin hjá ALS:

Karantena – fyri ikki at fara við skipið, sum varð lagt

Sum lovað í seinasta blaði, skuldu vit koma aftur til málið, vit hava havt í kærunevndini hjá ALS.

Her var talan um ein 61 ára gamlan arbeiðsleysan mann, sum av ALS varð vístur at fara við ávísu skipi. Hesum sýtti hann fyri, og ALS gav honum tí karantenu í 4 vikur, t.v.s. at hann misti ALS gjaldið hesa tíð.

Hetta reisir fyrst spurningin, um tað er rímligt at senda ein 61 ára gamlan mann til fiskiskap. Hetta er tann aldurin, tá flestu fiskimenn eru givnir at arbeiða á sjónum. Eitt annað var, at hann varð biðin um at fara við einum skipi á eina veiðu, sum hann var ókendur við. Men her verður grundleggjandi víst á, at Føroyar er ein arbeiðsmarknaður, og tí mugu øll kunna gera alt arbeiði, óansæð hvat tað er, sum ALS sendir tey til.

Hetta kann vera skilagott, um tað eisini kann takast fyrilit fyri rímligum grundgevingum fyri ikki at taka av einum ávísu arbeiði. Men henda reglan verður umsitin av

ALS uttan nakað sum helst fyrilit, og er hetta í sær sjálvum eitt mál, sum eigur at verða tikið upp – serskilt – av pørtunum í ALS og politiska myndugleikanum.

Í hesum málinum kundu vit vísa á, at fyri tað fyrsta vóru viðurskiptini viðv. hesum skipinum sera óskipað fyri at siga tað diplomatiskt, og var hetta ein av orsøkunum til, at skipið ikki fekk føroyska manning. Tí varð skipið eisini lagt med alla, tá ALS ávísti umrødda persóni kjans her umborð, og hann hevði tískil framhaldandi verið líka arbeiðsleysur, sum hann var frammanundan, um hann hevði tikið við hesum arbeiðstilboðnum.

Eingin misskiljing Vit mettu, at her mátti fyrst ALS og síðan kærunevndin hava misskilt okkurt, tá hon staðfesti støðutakanina hjá ALS. Vit kundu kanska so dánt

skilt tær fyrru grundgevingarnar, hóast vit ikki kundu góðkenna tær. Men vit mettu, at tað kundi ikki bera til, at maður skuldi koyrast í karantenu, afturfyri at hann ikki vildi taka við einum arbeiði, sum als ikki var til! Tað kundu vit so slettis ikki skilja. Tí royndu vit at útgreina júst hetta fyri kærunevndini, eisini við at vísa til upplýsingar, sum høvdu verið í bløðunum um sama skip, og vit mettu, at grundarlag var fyri at taka málið upp av nýggjum.

Nú hevur fundur so verið í Kærunevndini, sum aftur hevur viðgjørt málið, og vit hava nú fingið endaligt svar.

Nú vísir tað seg, at talan er als ikki um nakra misskiljing hjá Kærunevndini. Hon hevur í síni fyrru avgerð verið greið yvir, at arbeiðstilboðið ikki var reelt.

Sagt verður í brævinum:

Kærunevndin skal viðmerkja, at hon ikki hevur havt orsök til at tilsíðseta metingina hjá ALS um, at ávísta arbeiðið var eitt reelt arbeiðstilboð, tá tað var ávíst.

Hesa støðu skilja vit als ikki. Tað er jú uppgávan hjá Kærunevndini at rætta møgular skeivar avgerðir hjá ALS. Men her sigur Kærunevndin, at hon tekur ikki støðu til eina møguliga skeiva meting hjá ALS.

Tað kundi verið eitt sindur av skili í hesum, um tilvísingin hjá Kærunevndini til metingina hjá ALS hevði verið, at ALS á hesum grundarlagnum átti at tikið hetta málið upp aftur, so henda órímligheitin varð rættað.

Vit skrivaðu tískil so ljóðandi bræv til ALS:

"Víst verður til hjálagda bræv frá Kærunevndini. Sum tað skilt, er tað tykkara ábyrgd at hava ávíst manninum eitt "ikki-eksisterandi" arbeiði.

Hetta skilja vit á tann hátt, at við hesum upplýsingum eiga tit av nýggjum at meta um tykkara støðutakan til at geva manninum karantenu.

Latið okkum frætta aftur sum skjótast, hvørt hetta gevur tykkum høvi til at taka eina nýggja støðu."

Hesum fingi vit púrt einki burtur úr. ALS svaraði skjótt aftur, at eftir at Kærunevndin tvær ferðir hevði givið ALS viðhald, so mettu teir seg ikki at hava nakað grundarlag fyri at broyta avgerðina.

Rættarstøðan hjá tí arbeiðsleysa Hervið kann staðfestast, at rættarstøðan hjá einum arbeiðsleysum borgara er, at um hann avvísir at taka við einum "ikki-eksisterandi" arbeiði, so verður hann koyrdur í karantenu í 4 vikur!

Hetta er bert enn eitt dømi um ta vantandi rætt-

artrygdina hjá føroyskum borgarum, sum vit hava havt so mong dømi um.

Alt samanumtikið kann um hetta mál sigast, at eingin partur í skipanini tekur minsta atlit til nakað sum helst. Borgarin, sum missir sína "inntøku" í ein heilan mánað, hevur ongan møguleika at verja seg og síni.

Tað kann ikki vera torført at síggja, at her er okkurt, sum ikki ruggar rætt. Eitt er at hava reglur og manngongdir, sum ein kann skilja, hóast ein er ósamdur. Men her hava vit eitt mál, har tað als ikki ber til at fata avgerðina ella tað, ið liggur aftanfyrir hana. Spurningurin er so, um feilurin liggur í lóggávuni, hjá ALS ella hjá Kærunevndini.

Hetta reisir eisini tann ítøkiliga spurningin um, hvør meiningin er við eini kærunevnd hjá ALS. At kera hagar má sigast at vera púra nyttuleyst.

Semja millum Sjómannadeild FF's og Reiðarafelagið fyri Farmaskip

Til sáttmálan millum omanfyri nevndu feløg, sum fór úr gildi 1. mars 2006, verða gjørdar hesar broytingar vegna tann partin av manningini, sum ikki er umfataður av øðrum sáttmálum:

§ 1:
Stk. 1 verður orðað soleiðis:

Hýran hækkar 1. mars 2006 við 1,7%. Mánaðarlønin er sambært hjáløgdu lønartalvu.

§ 2:
Greinin verður orðað soleiðis:

Reiðarið rindar 5% sum arbeiðsgevaragjald í eina av báðum pørtum góðkenda eftirlønarskipan. Eftirlønargevandi er grundhýran sambært lønartalvuni umframt hesar viðbøtur:
– allar viðbøtur nevndar í §1, stk. 2
– tann í lønartalvuni nevnda kokkaviðbót
– tær viðbøtur, sum eru nevndar í §2, stk. 3 í sersáttmálanum fyri frílandavinnuna (Multi

purpose standby, supply- and ankarhandler vessels)

§ 3:
Stk. 6 verður orðað soleiðis:

Reiðarið verður at leggja frítíðina tilrættis soleiðis, at eftir 10 vikur útmynstring eigur viðkomandi fría ferð og frí eftir stk. 1 við somu føstu mánaðarløn, sum undir útmynstring. Verður skift týttari, verður tað uttan kostnað fyri reiðarið. Um partur av frítíðini verður hildin innan 3 mánaðir í vinnu, kann serstøk avtala gerast millum manning og reiðari viðvíkjandi stk. 2 í hesi grein.

§ 6:
Stk. 1 verður orðað soleiðis:

Manningin verður sett í starv eftir teimum treytum, sum lóggávan ásetur. Tey, sum verða sett í starv sambært hesum sáttmála, skulu hava setanarskriv, har upplýst skal vera:
– navn arbeiðsgevarans
– dagur fyri starvssetan

– starvsstaður
– starvsøki
– starvsaldur
– galdandi sáttmáli
– møguliga aðrar avtalur í sambandi við starvssetanina

Nýtt stk. 2 verður orðað soleiðis (nummarið á fylgjandi stk. verður broytt samsvarandi):

Uppsagnartíðin innan 3 ár eftir starvssetan er 1 mánaði frá reiðarið og ½ mánaði frá manningini. Eftir 3 ára starvstíð er uppsagnartíðin 2 mánaðir frá reiðarið og 1 mánaði frá manningini. Eru serlig viðurskipti galdandi, kann verða víkið frá hesum til gagns fyri manningina.

§ 15
Greinin verður broytt soleiðis:

Har tað stendur "2. juli 2004" verður ístaðin sett "1. mars 2006". Har tað stendur "1. mars 2006" verður ístaðin sett "1. mars 2008".

Partarnir hava viðgjørt § 2 um eftirlønartrygging

og § 13 um limagjald, nú Evropiski Mannarættindadómstólurin hevur felt dóm um, at eksklusivavtalur ikki longur eru loyvdar. Partarnir eru samdir um at taka málið til viðgerðar, tá semja er við tey stóru fakkfeløgini á landi, um hvussu hetta skal útinast í praksis.

Frásøgn frá samráðingarfundi partanna millum 15. mars 2006 er hjáløgd hesi semju og er partur av henni.

Sersáttmálin fyri Dekkarar og Kokkar í frílandavinnu (Multi purpose standby, supply- and ankarhandler vessels)

§ 2:
Viðbøturnar í stk. 3 verða broyttar soleiðis: *Sí talvu um viðbøtur.*

§ 4:
Har tað í stk. 1 og stk. 2 stendur "4 dagar" verður ístaðin sett "3 dagar".

§ 5:
Gjöldini í talvuni í stk. 1 verða broytt soleiðis:

Stk. 2 verður broytt soleiðis: *Sí talvu um gjöld.* Har tað stendur "1. mars 2003" verður ístaðin sett "1. mars 2007".

§ 6:
Har tað í stk. 1 stendur "1.

mars 2001" verður ístaðin sett "1. mars 2006".

§ 8:
Har tað stendur "1. mars 2001" verður ístaðin sett "1. mars 2006". Har tað stendur "1. mars 2003" verður ístaðin sett "1. mars 2008".

Tórshavn, apríl 2006

Sjómannadeild FF's Reiðarafelagið fyri Farmaskip

*Óli Jacobsen, form.
Hákon Djurhuus, form.
Kaj M. Petersen
Annfinn Hansen*

Talva 1:		
Dagfesting	Dekkari	Kokkur
Frá 1. mars 2006	4.700 krónur	4.700 krónur

Talva 2:		
DP samsýning	Dekkari	Kokkur
Ankarhondtering	331 kr./mðr.	331 kr./mðr.
	23 kr. fyri hvørt, tó í mesta lagi 420 kr./mðr.	23 kr. fyri hvørt, tó í mesta lagi 420 kr./mðr.
Kjarnuboring	331 kr./mðr.	331 kr./mðr.
Kápulhondtering	331 kr./mðr.	331 kr./mðr.
Veitingarskip	331 kr./mðr.	331 kr./mðr.

Til minnis um Petur á Hvítanesi

Mánadagin 19. juni andaðist Petur Danielsen, vanliga nevndur Petur á Hvítanesi, 92 ára gamal. Við honum er eisini ein partur av okkara fiskimannasøgu farin.

Petur hevði nevniliga eitt langt lív á sjónum. Sum flestu dreingir tá í tíðini fór hann blaðungur til skips. Ikki var hann meira enn 13 ára gamal. Og so at fara á Suðurlandið at draga hesar stóru toskarnar! Bert tað at draga loddið einsamalt kundi vera nóg mikið fyri ein so ungan drong. Men sum so mangir aðrir kom hann seg skjótt og gjørdist góður fiskimaður.

Fyrsta túrin var hann við "Slatrinum" hjá Karl á Lag. "Slatrið" var deyðsiglari, t.v.s. hevði ikki motor. Petur gjørdist so ringur av sjóverki, at hann lovaði, at hann fór ongantíð avstað aftur. Men sum hjá so mongum øðrum, so javnaði hetta seg.

Petur var blaðungur, tá hann tók setiskiparapróg. Hann fór sum skipari við "Isabellu", men mátti hava flaggskipara, av tí at hann var so ungur. Síðan sigldi hann fast sum yvirmaður.

Í seinnu helvt av tríatiárunum fór Petur við trolara. Fyrst við fyrsta "Skála-berg" og síðan við m.a. "Norðbúgvannum", sum hann sigldi við undir krígunum. Aftaná kríggið sigldi hann í fleiri ár við "Vesturskin", sum Svenning Johannesen førði. Svenning gevur Peturi tað ummæli, at hann var ein úrmælingur.

Við teimum seinast nevndu skipunum kom Petur rættiliga at standa sína roynd sum sjómaður. Við "Norðbúgvannum", tá

Petur.

teir vóru bumbaðir av týskarum undir krígunum, og við "Vesturskin", tá teir í 1953 mundu kollsiglt í Mykinesfjørði, og tað ráddi um at fáa dekslastina av lýsifötum av vegnum. Havi annars júst tosað við mann, sum var saman við Peturi við "Norðbúgvannum" í fleiri ár. Hann minnst framvegis, eftir meira enn 60 ár, Petur sum framúr raskan, og sum "eitt deiligt menniskja", sum hann tók til.

Eiga part í rækjusøguni Tá frystilínuskipið "Bakur" kom fyrst í 60-unum, fór Petur við har, og her kom hann at sigla saman við slóðaranum John Dam. Sonurin, Dánjal Pauli, var eisini við.

Her kann verða nevnt, at til jarðarferðina hjá Petur vóru fleiri mans, sum høvdu verið saman við honum við fleiri skipum, og eisini við "Baki". Allir geva Peturi tað besta skoðsmál. Hann var ein stásmaður at vera saman

við, og hann hevði ein serligan autoritet. Tað var eingin loyna, at John Dam kundi vera nakað buldrasligur, men Petur lat seg ikki syfta, og hetta boygdi John seg eisini fyri.

Petur eigur eisini ein part av okkara rækjusøgu. Saman við soninum Dánjal Paula og bróðurinum Sigurd lótu teir "Hvítanes" byggja á Tórshavnar Skipasmiðju í 1969. "Hvítanes" var upprunaliga bygdur sum frystilínuskip, og vóru teir fyrstir – eftir "Vesturvarða" – at fara at royna eftir rækjum til havs í Grønlandi. Væl bar til, og nøkur ár seinna bygdu Dánjal Pauli og Petur seinna "Hvítanes", sum eisini gekk væl so leingi, sum tað bar til hjá føroyingum at fiska rækjur lønandi. Teir eiga tiskil eisini sín part av rækjusøguni, og eru eisini væl greitt frá teirra leikluti í bókini um John Dam.

Tíverri fekk Petur skaða í eyguni og mátti gevast at sigla, tá hann var 60 ára gamal, men tá hevði hann

eisini havt eitt langt lív á sjónum, og hann hevði sjálvur upplivað so at siga alla ta menning, sum hevur verið innan fiskiskap, heilt frá at fiska við deyðsiglara til at vera við nútímans frystiskipi.

Dyggur stuðul á heimafrontinum Petur giftist ungur við Signhild av Skála. Tey náddu at vera gift í nærum 70 ár. Við giftarmálinum gjørdist Signhild tiskil eisini fiskimannakona.

Tað er óneyðugt at siga, at avrikini hjá Peturi á sjónum høvdu ikki kunnað latið seg gjørt uttan dyggan stuðul á heimafrontinum.

Tað er ikki fyrr enn seinnu árin, at fiskimenn hava havt nøkulunda skipaða frítíð við frítúrum. Undan tí var tað so, at var maður við einum skipi, so var hann við hvønn túr, og merkti hetta veruliga, at maðurin var burtur alt árið við bert nøkrum fáum døgum heima millum túrnar. Petur segði seg bert hava havt tveir frítúrar alla ta tíðina, hann var til skips. Hetta setti stór krøv til konurnar, sum komu at hava alla ta dagligu ábyrgdina av húsi og heimi.

Signhild hevur verið ein framúr góður stuðul hjá Peturi. Hetta er ikki minst komið til sjóndar, eftir at Petur gjørdist blindur. Signhild var hansara eygu og hansara samband út eftir.

Hóast tað var alt ov sjáldan, so var eg onkuntíð inni á gólvinum hjá Peturi og Signhild, og hetta var eins hugnaligt hvørja ferð. Tað var stuttligt at kunna práta við ein slíkan skilamann sum Petur. Hóast blindur so fylgdi hann væl við. Royndi onkuntíð at fáa hann at greiða frá sínum lívi á sjónum. Men hann var alt ov lítillatin til at koma við teimum stóru frásagnunum og helt, at hann hevði ikki upplivað nakað serligt! Men vit vita øll, at hann hevur verið ein ordans sjógarpur.

Signhild og Petur fingubørnini Dánjal Pauli, Regin, Jana og Petur. Dánjal Pauli og Petur eru farnir í besta aldri. Barnabørnini eru 11 í tali, og langabba og -ommubørnini eru omanfyri 30.

Vit minnst Petur við virðing.

Hvør kennir teg best?

"Men á tykkum eru enntá øll hárini á høvdi tykkara tald".

Matt. 10,30

Einaferð hoyrði eg eina mammu spyrja lítlu dóttir sína: Hvør kennir teg best? Svárið, hon ynskti, var sjálvandi: Mamma! Ta svar fekk hon eisini.

Hóast foreldur kenna børn síni væl, og hóast vit sum vaksin meina, at vit kenna best okkum sjálvi; so er tað kortini ein, sum kenni okkum betur enn foreldrini, betur enn hjúnarfelagin og vinirnir, ja sum kennir okkum betur, enn vit kenna okkum sjálvi. Jesus er navn hansara.

Jesus veit ikki einans hvussu gamal tú ert, hvar tú býrt, hvat arbeiði tú hevur, og hvussu stóða tín annars er. Hann kennir teg so væl, at hann veit, hvussu mong hár tú hevur á høvðinum. Hvør annar veit tað?

"Men á tykkum eru enntá øll hárini á høvdi tykkara tald", segði Jesus við lærusveinar sínar og áminti teir um ikki at stúra ella óttast.

Hesin vælsignaði veruleiki hevur stimbrað og uggað Jesu lærusveinar gjøgnum allar tíðir.

Hvat enn møtir Jesu lærusveinum, so veit hann um tað.

Um teir ikki skilja alt teimum møtir, so skilir Jesus tað.

Um teir kenna seg lítlar og kraftarleysar, so kenna teir Jesus, sum hevur alt vald á himli og á jørð.

Um teir eru syndafullir og stúrnir, so fyrigevur Jesus syndirnar og veitir ugga og styrk.

Jesus er ein vælsignaður frelsari. Hann kennir tíni barna-, ungdoms-, manndóms- og ellisár.

Hvønn dag er hann upptikin av at leiða, styrkja og ugga teg.

Hvønn dag ynskir hann at fyrigeva tær syndirnar.

Hvønn dag ynskir hann at tosa við teg ígjøgnum Bibliuna.

Hvønn dag lurtar hann spentur eftir tíni bøn.

Hóast alt hetta, eru tað mong, sum ikki vilja fylgja honum, men ganga sínar egnu leiðir, til stóra sorg fyri hann. Teimum fær hann ikki hjálpt. Tú er væl ikki ein av teimum?

Jesu lærusveinar tørva hann hvønn dag. Hvønn dag takka og gleðast teir um umsorgan hansara. Tí kunnu teir eisini við gleði syngja saman við Linu Sandell:

*Hann øll ár á høvdi telur,
hann hvørt tár úr eyga fjelur,
okkum føðir, okkum klæðir,
gleðir, um so sorgin bagir.*

MS. 51

Her er Petur við "Baki". Frá vinstru síggja vit: Páll Heinesen, Júst Rubeksen, Petur Danielsen og Joen Petur Joensen.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

12. juni
Pluss 10,6 stig og stilli. "Lómur" kom inn at landa í morgun, teir hava gott 118 tons inni. Teir loystu aftur í kvöld og fóru suður til Nuuk at skifta fólk.

"Qaqaatsiaq" kom inn til Nuuk at landa í gjár og skifta manning.

13. juni
+ 10,6 stig og stilli. "Natar-naq" kom inn til Nuuk at landa.

19. juni
+ 5,4 stig og stilli við sirmi. Í gjár og leygardag-in var eitt sindur av váta-kava, og tað er hvítt í erva.

Av misgávum varð navnið "Polar Natarnaq" skriv-að undir hesi myndini í seinasta blaði. Rætta navnið er sjálvandi "Polar Nagtoralik".

"Lómur" kom inn at landa í morgun. Teir hava gott 120 tons inni av ísað-um rækjum. Teir byrjaðu at landa seinnapartin, og teir rokna við at vera sigli-klárir í morgin ári.

20. juni
+ 8,7 stig og stilli. "Louise L" kom inn í morgun eftir onkrum deili. Teir komu úr Manitsok, har teir hava landað fulla last av jákups-skeljum. Tað gongur betri

at pilka skeljarnar, og nú ein dagin vóru teir komn-ir upp um 900 kg fyri dag-in, meðan tað annars hev-ur ligið um gott 700 til gott 800 kg av pilkaðari vøru.

Tann russiski trolarin, sum tekur ímóti toski inni á fjørðinum, kom inn í morgun at landa. Teir høv-du gott 180 tons inni aftur hendan túrin, so fiskiskap-urin eftir toski er nokk ikki tað, sum teir flestu høvdu roknað við. Og tað

er smáur fiskur, sum bátar-nir fáa.

"Ocean Tiger" skal landa á Hafnafirði í dag, og so skulu teir byrja aftur í Eysturgrønlandi eftir rækj-um.

22. juni
Pluss 4 stig, vindur og regn av suðri. "Polar Timmjar-miut" kom inn at landa í morgun, og teir fara út aft-ur í morgin til nýggjan túr. "Anne Kiil" landaði eis-

ini; teir hava havt trupul-leikar við tí eina spæl-inum og hava ikki kunnað roynt eina tíð. Ein maður er komin úr Danmark at loysa trupulleikarnar hjá teimum, og hann hugdi at tí í eitt korter, og so var tann uppgávan loyst.

25. juni
+ 4 stig og vindur av suðri við regni. "Lómur" kom inn at landa gott 115 tons í morgun.

DEKKMASTER.FO
 Bil og vagn dekk til persónbíl, vagnar og jeopar

Fastir, láglir príslir
 Bil og vagn dekk til persónbíl, vagnar og jeopar

PRISDØMI
 4 stk. Mottone Winter
 vetindekk, 175/70 14"

PRISDØMI
 4 stk. 15" felgur
 Zilham Numbra

Um tá lítið hevur hug at lesa
 uppskriftirna uppá dekk, berst
 tá vísa inn á dekkmaster og
 bíleggja bil og vagn dekk til
 einar.

Sum meira verstaðir hjá okkum
 vit bjóða tær allar okkara vørur
 heildirgjørt, har hjá okkum verður
 einar og einar og einar uppá
 prísin aftur tá dekkirni eru skott.

einans 2.480,-
einans 2.990,-

PM www.dekkmaster.de
 Bil og vagn dekk til persónbíl, vagnar og jeopar
 telefon 227 600

Línubustir og goggar
 Hondbandin føroysk línubust
 og hondgjørðir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
 tlf: 42 40 14 / 42 30 01
 fartlf: 21 33 17
 fax: 42 47 97

Fløttislið (Línubustir og Hondgjørðir)

**Vit hava stórt úrval
 av fiskireiðskapi
 til línu og snellu**

Svævlalínu frá 3,5 til 9 mm. Títt avgera sjálv,
 hvussu langt skal vera millum svævlamar.

Húkar í ymsum støddum og sniðum. Ríppaðir og óríppaðir.
 Teymar frá nr. 4 til 20 í fleiri litum.

Elsini eru handlarnir fullir av klæðum til sjó- og arbeiðsfólk.
 Frá innast til uttast.

TEYMAVIRKIÐ
 Pó-620 Ílmar - Tlf. 470000

SNØRISVIRKIÐ
 Pó-700 Ílmar - Tlf. 470000

GLÆMAN
 Pó-180 Ílmar - Tlf. 910000

**Føroya størsti
 veitari til ídnað
 og vinnu**

Pakningur úr kartong, bylgjupappi
 og tjúkkum pappi, plastikki og
 øðrum tilfari til idnaðarlig endamál.

Vit útvega eisini: Plastvørur • Pakkiútgerð
 Maskinur • Arbeiðsklæði • Trygðarútgerð •
 Knívar • Tilsetning • Sekkir • Plattar • Vaskievni

Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari
 ...sjálvandi til besta prisin!

FARPACK

Smyrilvegur 5, P.O. Box 3000, 110 Tórshavn, Føroya Mands
 tlf. 470000, fax 470001, e-mail 470001, www.farpack.fo

www.farpack.fo

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyri lýsaran
Hér fært tú bestu lýsingaravtaluna • Blaðið verður selt eisini tilpattartrængum

Lýsingar
Tlf: 311569

Um pisur og pisakanning

Seinasta vika var nógv merkt av, at fleiri hundrað føroyingar fingi prógv av ymiskum slag. Tað man neyvan vera eitt húski, sum ikki hevur varað av onkrari pisu, sum nógvar fingi góð úrslit. Hetta samsvarar ikki rættiliga við teirri nógvi umrøddu pisakanningini, og var hetta eisini evnið hjá rektaranum í Hoydølum, tá hann talaði til "sínar" pisur við prógvhandanina hósdagin í seinastu viku.

Hann segði í síni røðu:

Kæru pisur 2006, sum nú eru floygdar! Hyggja tit eftir búmerki skúlans, sum stendur á forsíðuni á sangblaðnum, so kann tað skiljast soleiðis, at tit eru pisan, og skúlin er tann vaksni fuglurin, sum stuðlar uppundir tykkum á leiðini av rókini út á stóra hav. Nú er uppgávan hjá vaksna fuglinum liðug og tit flúgva sjálvi víðari.

Nú er stríð tykkara í skúlanum lokið, og tit kunnu taka tykkum av løttum. Hetta er størsti

dagur í skúlaárinum, tá tit pyntaði koma her niðan saman við tykkara kæru at taka ímóti tí próvnum, sum tit hava strembað ímóti í 2 ella 3 ár, onkur meira. Vegna skúlan er eg stoltur og glaður at síggja eina so lívsjáltandi og vakra sjón tá eg hyggi út yvir tykkum øll. Alt arbeiðið á skúlanum snýr seg um at geva tykkum eina útbúgving, og tit eru prógvið um at tað enn einaferð eydnaðist. Tit kunnu nú stilla tykkum í røðina av teimum meira enn 5000 liðugt útbúnu pisunum úr Føroya Studentaskúla og HF-skeiði.

Hugtakið pisa hevur í nógvi ár verið nýtt um tykkum, sum við okkara hjálp skulu fáa students- og HF-útbúgving, men eg veit ikki ordiliga um eg meira skal tora at nýta hetta heitið, tí tað hevur fingið ein so ringan klang í einum heilt øðrum samanhangi. Tað hevur verið tosað sera nógvi um tær sonevndu PISA-kanningarnar, og har eru vit í Føroyum dumpaði við eitt

Floksfelagarnir Óli Jákup Jacobsen, Fríða Beder, Kariann Petersen og Idar Olsen.

brak. Um tað er so galið sum kanningin sigur at tit dugdu so lítið, tá tit byrjaðu her á skúlanum, so má eg siga at skúlin hevur gjørt eitt gott arbeiði at hjálpa tykkum fram til tað útbúgvingarstøðið sum tit eru á í dag, tí tað prógvið sum liggur í brævbjálvunum og bíðar eftir tykkum er fult á hædd við samsvarandi útbúgvingar í útlandum, og er góðkent allastaðni.

Sum bólkur eru tit ein ymisklig blanding. Eg las í fjør eina svenska ungdomskanning sum kallar tykkum norrønu ungu fyri "MeWe"-ættarliðið. Tit hava nøkur onnur virðir enn tey sum vóru undan tykkum, og tit eru rættiliga kompleks. Tit eru um somu tíð sjálvhugaði og felagsskapshugaði. Tit dyrka tykkum sjálvi, men krevja samstundis tættan samleika við onnur, og eru sum heild framvegis kollektivistar, sum trúgva uppá felags samfelagsloysnir. Tit hugsa: "the world is our playground", men samstundis vilja tit eisini røkka nøkrum málum. Her standa tit nú á einum vegamóti, tí hvagar skal kósín nú setast. Hvørjir møguleikar eru hjá mær, og hvørji krøv eru til mín framyvir.

Tit hava møguleikan at siga at nú er well, nú er nokk lisið, nú skal arbeið-

ast. Sjálvt um tit ikki brúka útbúgvingina til víðari lestur, verður útbúgvingin tykkum ein góð barlast, tí tit hava fingið eina útbúgving, ið er almennandi.

Ein annar møguleiki er at læra víðari, og politiskt er tað ynskiligt at so nógvi sum møguligt av tykkum gera tað. Eg las í einum skrivi frá tí danska Institut for Gymnasiepædagogik um lestrarfærleika til víðarigangandi lestur:

Tit skulu hava greiningarevni og greiningarskil, ímyndanarevni, fakligt tol, ans fyri metodu, evni til at fylgja einari gongd, varðveita yvirlit yvir tor-skildum samanhangum, og eiga væl av "common sense".

Tit skulu eisini hava nakrar persónligar eginleikar: vilja til at lesa konsentrerað, og til at stríðast við evnið, og opinleika og forvitni eftir nýggjari vitan. Tú skalt duga at umsita títt egna arbeiði og egnu tíð. Tú skalt duga at góðtaka at týðningurin hjá einum evni ikki beinavegin er týðiligur. Og so krevst evni og vilji at gera nógvi arbeiði fyri seg sjálván. Eisini sosialir færleikar spæla ein stóran leiklut: evni at arbeiða í bólki, tjakhugi og opinleiki, dirvi at taka aktivan lut, taka av avbjóðingum, lurta eftir øðrum. Vísa

áhuga.

Hetta er tað sum útbúgvingarstovnar, vinnulív og arbeiðspláss ynskja sær. Hetta er tað ið vit sum skúli trúgva uppá og vóna at tit hava fingið eina samanhangandi útbúgving, sum gevur festi.

Spurningurin er: Hvat hava tit so lært hesi árin á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði? Eg var til ein fyrilestur hjá Figgjarmálaráðnum í síðstu viku, og har varð sagt um okkum almennu starvsfólk:

"starvsfólkið má verða virðisskapandi". Hvat eru tað so fyri nøkur virðir, sum eru skapt í tykkum? Kendi professarin Howard Gardner frá lærustovninum Harvard í USA var tann fyrsti sum førði fram, at fólk hava ymiskar intelligensir. Í fyrstani meinti hann at vit menniskju hava 7 intelligensir, men seinni eru einir tveir komnir aftrat, soleiðis at nú metir hann at tit hava hesar intelligensir:

Málsligan
Logiskan/støddfrøðiligan
Rúmligan/visuellan
Musikalskan
Kropsligan/rørsluligan
Intra-personellan
Inter-personellan
Naturalistiskan
Eksistensialistiskan

Um tit hugsa aftur á hesi árin á HF-skeiðnum og í studentaskúlanum, so hava tit ment allar hesar intelligensirnar í teimum lærugreinum tit hava havt, og í sambandinum við tykkara flokks- og samstarvsfelagar. Í hesi fløktu verðini sum vit búgva í hava tit fingið eina samanhangandi útbúgving, sum gevur festi.

Eg vil ynskja tykkum til lukku við hesi útbúgvingini, og takk fyri at vit á skúlanum sluppu at vera ein partur av tykkara lívi.

Føroyskur-jødiskur vinskapur á pisufundinum. F.v. Napoleon Smith, David Isaacson og Óli Jákup. David er ortodoksus jødi úr London, sum hevur vunnið sær vinir í Føroyum.

Her síggja vit lítlu Ingrid saman við pápanum, Brandi, og mammuni, Mariann, sum tók HF prógv.

dagsins MYND

Ymiskir kalvar

Hendan kalvan fekk Jónhard Petersen herfyri. Kalvin vigaði 197 pund og var heilar 207 cm langur.